

Brangūs Lietuvos šauliai, žurnalo „Trimitas“ skaitytojai,

mes, šauliai, sąmoningai, vedami prasmingų tikslų, tapę organizacijos nariais, didžiuojamės esą šauliai. Ne tik didžiuojamės. Garsiai ir išdidžiai skanduojuome Lietuvos šaulių sąjungos tėvo, vieno iš mūsų organizacijos įkūrėjų – Vlado Putvinskio-Pūtvio sparnuotu tapusį posakį: „šaulys – tautos karys“, nors gal ne visi žinome, kieno tai žodžiai ir kokia jų giluminė prasmė, kurią puikiai suprato ir darbais įgyvendino mūsų pirmtakai XX amžiaus pradžioje. Kaip mes, XXI amžiaus šauliai, šią prasmę interpretuojame?

Prisipažinkime patys sau, kad dažną mūsų tapti šaulių organizacijos nariu suvilioja kariniai dalykai. Tai yra sveikintina, nes Šaulių sąjunga – sukarinta organizacija. Tačiau nereikia pamiršti, kad Sąjunga nėra dalinys kariuomenės, kurios svarbiausia misija – ruošti valstybės gynimui ir nuolat būti šiai veiklai pasirengus. Karinė veikla – tik viena iš plataus spektro Sąjungoje galimų veikimų. Švietimas ir švietimasis, meninė saviveikla, sportas, istorinės atminties, savo krašto pažinimo, bendražmogiškųjų vertybių puoselėjimas – tai sritys, kurias plėtodama Sąjunga gali džiaugtis bei didžiuotis, ypač pastaruoju metu.

Ne paslaptis – jaunuolius tapti jaunaisiais šauliais dažniausiai patraukia kariniai žygiai, šaudymo užsiėmimai, rikiuotė, sukarintos stovyklos. Tačiau jiems ne mažiau patrauklūs ir kiti veikimai: juk jaunam įdomu viskas, o ypač tai, kas nauja ir neprikišamai pateikiama. Vedamas teisinga kryptimi mūsų organizacijoje jaunuolis palaipsniui atranda save bei pasaulį, atskleidžia savo gebėjimus bei talentus, apie kuriuos galbūt nė nenutuokė. Ypač džiugina, kai jaunuolu šauliu tapęs moksleivis palaipsniui atranda santykį su Tėvyne, susivokia esąs tikrasis savo šalies pilietis, gyvenantis su Lietuva širdy ir einantis tautos kario keliu.

Apgaildestauti lieka dėl pačios aktyviausios, daugiausia jėgų, energijos, idėjų turinčios vidurinėsios kartos: kur ji? Negi visi norvegijose, britanijose ir ispanijose? Negi trisdešimtmečiams-keturiasdešimtmečiams nerūpi tai, kas svarbu tikrajam tautos kariui: tikėjimas idėja, nesavanaudiškas veikimas tautos, t. y. savo artimojo, labui ją įgyvendinant, pasididžiavimas giliausias šaknis turima istorija, kalba... Tam turime ne vien tik teisę, bet ir pareigą. Šventą pareigą.

Žinoma, įvairių pareigų nestokojame nė vienas, jei esame sąmoningas žmogus, turįs siekių, tikslų. Tačiau turiu teisę ir malonumą didžiuotis tais žmonėmis, broliais ir sesėmis šauliais, kurie geba gerokai daugiau: suderinti pareigą šeimai, pareigą Tėvynei ir pareigą Šaulių sąjungai. Linkėčiau ir nuoširdžiai to siekiu, kad tokių gretos augtų. Su tokiais žmonėmis galima nuveikti labai daug.

Pašaukti laisvės troškimo, protėvių – Tautos karių, atkūrėme Sąjungą sunkiais Tėvynei metais. Atlaikę blokadą ir smurtą tuomet mes visi buvome laisvės ir Tautos kariai. O šiandien? Susimąstykite ir nuoširdžiai bent patys sau, nebūtinai viešai, prisipažinkime, ar tokie išlikome?

Lietuvos šaulių sąjungos vadas
Ats. plk. Antanas Plieskis

ŠIAME NUMERYJE

3. Valstybės dieną Lietuvoshimną šauliai sugiedojo Punske
6. Geriausios geros vasaros dovanos – jaunųjų šaulių stovyklos
10. Visos Lietuvos šauliai susitiko Žemaitijoje
12. Tarptautinės pratybos „Žalgiris – 2013“: misija įvykdyta
14. Baltijos šalių kariškių sporto žaidynėse bendroje įskaitoje jaunieji šauliai – nugalėtojai
15. Atgaivinta tradicija
○ „Žalio velnio takais“
16. Tomas Juraitis: „Reikia įvesti privalomą sporto įskaitą visiems šauliams“
17. Šiandien dalyvauti, rytoj – nugalėti
18. Šaulys Pranas Trakinis: „Tik laiko klausimas, kada vyksime gesinti tikrų gaisrų“
20. Šaulys – pilietis ir patriotas: Vyčio kryžiaus kavaliarius dimisijos majoras Vytautas Balsys
23. 85-metį paminėjo akvarelės paroda
○ Šventinę nuotaiką kūrė šauliai
24. 20 metų be okupacinės svetimos kariuomenės
25. „Angelui“ – 10
26. Žuvusiesiems partizanams atminti
27. Sparnai virš Atlanto: S. Dariaus ir S. Girėno 80-osios skrydžio metinės
28. Internetinė diskusija „Kai tėvynei tarsiu atia“
30. Sankirtos: požiūris į emigrantus
32. Mano vaikystės karas: prisiminimai apie rusų dailininkus, vokiečių nelaisvėje

„TRIMITAS“ 2013 m. Nr. 4 (1288) Lietuvos šaulių žurnalas

Leidžiamas nuo 1920 m. birželio mėn. Atkurtas 1990 m. liepos mėn. Šiuo metu leidžiamas kas du mėnesius

Leidėjas

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA www.sauliusajunga.lt

REDAKCIJOS KOLEGIJA: Plk. Antanas Plieskis, LŠS vadas. Vytautas Pečiulis, LŠS išeivijoje vado pavaduotojas. Jonas Andriuškevičius, Kauno apskr. Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šaulys. Saulius Bytautas, Telšių apskr. Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės kapelionas. Prof. Arimantas Dumčius, Kauno apskr. Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šaulys. Jonas Godliauskas, Alytaus apskr. karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šaulys. Pranas Trakinis, Telšių apskr. Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės šaulys. Ats. plk. lt. Kęstutis Vaitonis, Panevėžio apskr. šaulių 5-osios rinktinės šaulys.

Redaktorė Lolita Sipavičienė, **korespondentas** Valdas Kilpys, **kalbos redaktorė** Danguolė Narbutienė, **dizainerė-maketuotoja** Rūta Deksnė
Pirmajame, antrajame, ketvirtajame viršeliuose – V. Kilpio nuotraukos
„Trimito“ redakcijos adresas: Laisvės al. 34, 44240 Kaunas, Lietuva tel.: (8~37) 22 46 47, (8~685) 6 53 01 El. p. redakcija@sauliusajunga.lt
Leidinio indeksas 5291

Atstovai užsienyje: JAV J. R. Butkus, **Kanadoje** V. Pečiulis

Sąskaita prenumeratai SEB bankas Sąskaitos Nr. LT86 7044 0600 0340 4026

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių mintimis. Rankraščiai negrąžinami ir nerecenzuojami. Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.

Spausdino KOPA, dizaino ir leidybos UAB, Kampo g. 7, LT-50153, Kaunas. Tiražas 1000 egz.

© Trimitas, 2013
ISSN 1392-4753

Valstybės dieną Lietuvos himną šauliai sugiedojo Punske

„Lietuvos himną giedosiu Punske“ – taip vadinosi 27 kilometrų žygis iš Kalvarijos į Punksą, Lenkijos pasienio miestelį, kurio didžioji dalis gyventojų – net 75 proc. – yra lietuviai. Nors žygį organizavo Kalvarijos savivaldybė, Kalvarijos kultūros centras, Punsko valsčius ir Marijampolės apskrities šaulių 4-osios rinktinės Kalvarijos šaulių 1-oji kuopa, galima drąsiai įvardyti, kad tai buvo jaunųjų šaulių žygis, nes didžiąją žygeivių dalį – apie du šimtus – sudarė būtent Šaulių sąjungos jaunuomenė – energinga, judri, sportiška, nebijanti išbandymų. Jaunieji šauliai, beje, į žygį susirinko iš visos šalies rinktinių: pradedant Alytaus apskritimi, baigiant Vilniaus kraštu. Žaliois kepurėlėmis bei tokios pačios spalvos marškinėliais, papuoštais Šaulių sąjungos ženklu, apsirengę šauliai – žalia juosta pilkame plento fone – žygiavo šauniai – taip įvertino žygyje dalyvavęs LŠS vadas ats. plk. Antanas Plieskis – vadinasi, šauliškos pamokos išmoktos gerai.

Dešimtą valandą gražiai išlydėti iš Kalvarijos žygeiviai pirmą kartą poilsui sustojo netoli Raudėniškių, prie išlikusio Sovietų Sąjungos bunkerio, vadinamo „Molotovo gynybos linija“ (tai fortifikacinė linija, įrengta Antrojo pasaulinio karo metais irėjusi per sovietų aneksuotas Lietuvos, Baltarusijos, Ukrainos ir Lenkijos teritorijas). Apžiūrėję bunkerį keliauninkai netrukus pasiekė Sangrūdą, kur užkirto grikių košės bei šiek tiek atsipūtė, o po poros valandų – ir Lietuvos-Lenkijos pasienį. Čia laukė staigmena – Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Vinco Kudirkos Marijampolės skyriaus nariai ir Kalvarijos šauliai įrengė improvizuotą pasienio patikrinimo postą, iš toliau gana grėsmingai išrodantį.

Pasienyje Lenkijos lietuviai džiugiai pasitiko tautiečius trenkdami sutiktuvų maršą. Nors žygeiviai ėjo kaimyninės šalies teritorija, pasijusti esantys svetimoje žemėje negalėjo – aplink visi kalbėjo lietuviškai, plojo, išreikšdami

Žygio į Punksą idėjinis vadas Mindaugas Lietuvininkas – „senas“ žygeivis pritarimą bei sveikinimą pasiekus tikslą, dainavo... Žodžiu, atvirai ir nuoširdžiai reiškė pačias teigiamiausias emocijas, ir jos negalėjo nejaudinti.

Po Punske Lietuvių kultūros namuose įvykusio kon-

Vilkstinė traukė visų dėmesį

certo, kuriame skambėjo vien tik lietuviškos dainos, ir Punsco jaunimo teatro „Kregždė“ spektaklio apie Romą Kalantą „Ugnies daina“ lygiai devintą vakarę Lietuvos ir visai šalia jos gyvenantys lietuviai susikabino rankomis ir iš širdies sugiedojo „Tautišką giesmę“. Tuo vakaras, žinoma, nesibaigė, vakaronė tęsėsi dar ilgai: šokiai, dainos, nesibaigiančios kalbos, vietinių paruoštos vaišės – valandos prabėgo tarsi minutės.

Kitą dieną, sekmadienį, po šv. Mišių gražioje Punsco bažnyčioje, atsisveikinę tarsi giminės bei lydimi nuoširdžių palinkėjimų, keliauninkai pasuko namų pusėn, kartu nešdami vertingą, gyvą, nes patirta ne iš portalo ar televizijos, žinią, kurią būtina viešinti: galime ir turime ko pasimokyti iš Punsco krašte ryškiai dzūkuojančių žmonių, ne tik dai-

nuojančių, bet ir galvojančių lietuviškai.

Bet prieš namus dar laukė staigmena – apsilankymas Ožkinių kaime, visai čia pat, šalia Punsco, tautiečio Petro Lukoševičiaus įkurtoje jotvingių ir prūsų gyvenvietėje. Čia jaunieji šauliai gerokai praplėtė žinias.

Žygio metu anonimiškai rinktos piniginės aukos Lenkijos lietuvių švietimui remti. Valdas Aleknavičius, Kalvarijos savivaldybės meras, Paulius Uleckas, Draugijos užsienio lietuviams remti Marijampolės apskrities skyriaus pirmininkas, ir Vytautas Liškauskas, Punsco valsčiaus viršaitis, liepos 12 d. suskaičiavo surinktas lėšas ir visus 1 280 Lt bei 101 zlotą nutarė skirti Punsco valsčiaus lietuviškos Vidugirių pagrindinės mokyklos reikmėms: planuojamai ekskursijai į Vilnių.

Pasienio poste žygeiviai šiek tiek užtruko...

... nes teko „atsižymėti“

Netoli Raudėniškių kelių pastojų sovietų bunkeris ir „kariai“

Smagu keliauti geros idėjos vedamiems

Punskiečiai tautiečius pasitiko džugiai

Marijampolės AŠR archyvo nuotraukos

„Trimitas“ informacija
Punsko kraštas nuo VI a. iki 1795 m. priklausė Lietuvos Didžiąjai Kunigaikštystei, 1815 m. galutinai atiteko Rusijai. Po Pirmojo pasaulinio karo (1919–1920 m.) kraštas tapo kovos arena tarp Lietuvos ir Lenkijos: sprendėsi, kam jis priklausys. Pagal 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos ir Tarybų Rusijos taikos sutartį kaimas buvo priskirtas Lietuvos Respublikai. 1920 m. rugsėjo mėnesį lenkų kariuomenė užėmė Gibus, Seinus, Kapčiamiestį, Druskininkus. Suvalkuose po rugsėjo 30–spalio 7 d. vykusių derybų buvo pasirašyta sutartis pagal 1919 m. gruodžio 8 d. padėtį. Vėliau Lozanos sutartimi buvo nustatyta 8 km neutrali juosta, į kurią pateko Seinų ir Punsko kaimai. Nors pagal ją nė viena iš valstybių neturėjo teisės kištis į vietinių žmonių gyvenimą, Lenkija susitarimo nepaisė: rinko mokesčius ir ėmė

Dalyvavęs žygyje LŠS vadas A. Plieskis punskiečius pasveikino ir apdovanojo jaunuolius į savo kariuomenę.

Po Antrojo pasaulinio karo Punksas tapo Lenkijos lietuvių centru – čia spausdinami Lenkijos lietuvių žurnalai „Aušra“, „Aušrelė“, „Suvalkietis“, taip pat žurnalas „Pasaulio lietuvis“; čia įsikūrė daugelis Lenkijos lietuvių organizacijų. Nuo 1959 m. spalio 21 d. veikia ir Lenkijos visuomeninės kultūros draugijos Punsko padalinys.

„Vikipedija“ duomenys

Geriausios geros vasaros dovanos – jaunųjų šaulių stovyklos

Kaip ir kiekvienais metais stovyklų – daugiausia sukarintų bei kelių, skirtų poilsiui, – jaunieji šauliai ir šiemet nestokojo: šiek tiek daugiau nei trys tūkstančiai jaunuolių iš visų dešimties šaulių rinktinių aktyviai leido laiką daugiau ne trisdešimtyje įvairiuose Lietuvos regionuose įkurtų stovyklų. Kaip visi žinome, pati tikriausia informacija yra iš pirmų lūpų, tad ją sužinoję dalijamės su mielais skaitytojais.

Stovyklos vėliava jau plėvesuoja

BIJŪNUOSE

Birželio vidury Bijūnuose rinkosi Trakų rajono mokyklų mokiniai. Čia Bijūnų pagrindinė mokykla kartu su Lietuvos šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Trakų 6-ąja kuopa trečius metus surengė penkių dienų jaunųjų šaulių stovyklą „Tarnauju Lietuvai“.

Stovykla – tai ne vien tik laikas ilsėtis. Kareiviško gyvenimo paslapčių vaikus mokė Krašto apsaugos savanorių pajėgų kariai savanoriai: instruktoriai eilinis Andrius Šmailis, jaunesnysis eilinis Robert Kolontaj, jaunesnysis eilinis Geraldas Pukelis.

Jaunieji šauliai gyvena pagal karišką režimą: kėlimasis pagal komandą, rytinis bėgimas, mankšta, budėjimai, naktiniai žygiai... Taip pat teko mokytis rikiuotės statuto, individualių judėjimo būdų, skyriaus kovinių rikiuočių, palapinių, pastogių statymo, išgyvenimo gamtoje, maskuotės pagrindų. Mokymąsi pajavairino susitikimai: atvykę Trakų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ugniagesiai pademonstravo savo technikos galimybes bei specialiąją įrangą. Daugiausia emocijų sukėlė karštą vasaros dieną ugniagesių sukurtas gaivus lietus. Kitą dieną su vaikais bendravo medžiotojas Linas Kurpius. Jis vaikams pasakojo apie medžioklės ypatumus, nutikusias istorijas, medžioklinius šautuvus, trofėjus. Leido vaikams pasimatuoti bebro kailinius, palyginti savo ir bebro dantų baltumą.

Svarbiausios šauliškos stovyklos varžybos, žinoma, yra šaudymas. Šiemet šaunčiausiai pasirodė jaunoji šaulė Živilė Paulauskaitė, antrąją vietą laimėjo Neringa Paulauskaitė, trečiąją – Sandra Tomkevičiūtė. O taikliausi berniukai buvo Lukas Špakauskas, Marius Stasiūnas ir Rokas Ravinskis. Vyko ir žygiavimo konkursas. Tik nugalėtojų nebuvo – paskelbtos lygiosios.

Stovyklos uždarymo metu jaunuosius šaulius pažymėjimais, kareiviškais daviniais, saldumynais apdovanojo Vilniaus apskrities rinktinės vadas Tomas Grabauskas, daug dirbęs, kad ši stovykla vaikams būtų įsimintina.

Kęstutis Blaževičius
Stovyklos organizatorius

LAUKUVOJE

Vasaros viduryje LDK Kęstučio mechanizuotajame pėstininkų batalione 87 Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės jaunieji šauliai savaitę aktyviai leido laiką I–II pakopos jaunųjų šaulių rengimo stovykloje: mokėmės rikiuotės elementų, topografijos pagrindų, individualios maskuotės ypatumų, sužinojome apie karį demaskuojančius veiksnius, apie lengvuosius pėstininkų ginklus, patys įrenginėjome stebėjimo postą, išmokome pasistatyti uždangą nuo lietaus, palapinę, sukurti įvairių tipų laužavietes, įsirengti patrulio bazę. Žodžiu, tikrai nemažai. Vienas iš rimtesnių išbandymų mums buvo taktinių situacijų žygis. Be to, Juozo Vitkaus inžinerinio bataliono standartinių sprogmenų neutralizavimo kuopos kariai pravedė karo inžinerijos užsiėmimus: aiškino apie priešpėstines ir prieštankines minas, jų sandarą, veikimo principus. Daug dėmesio skirta itin svarbiems dalykams: sprogmenų atpažinimui, jo pažymėjimui, saugumo užtikrinimui bei atsakingų tarnybų informavimui.

Vakarais, turėdami šiek tiek laisvesnio laiko, tobulinome teorines žinias, stadione žaidėme futbolą, tinklinį, bendravome vieni su kitais. Visas mūsų pastangas vainikavo atsiskaitomieji darbai. 51 jaunuolis išlaikė I pakopos jaunojo šaulio kurso testus, o 12–II pakopos. Per iškilmingą stovyklos uždarymą jaunesiems šauliams buvo įteikti sertifikatai.

Turiu pripažinti, kad stovykla mums paliko nemažai įspūdžių, nes įgijome daug patirties bei žinių.

Alina Šemetaitė

Tauragės apskr. LDK Kęstučio šaulių

7-osios rinktinės Laukuvos 2-ojo atskirojo būrio jaunoji šaulė

Šauliška veikla suteikia daug vertingų žinių

Būrio archyvo nuotr.

TURGELIUOSE

Pirmą kartą Turgelių vidurinėje mokykloje lankiausi jau senokai – švenčiant Vasario 16-osios 90-metį. Tada parsivežiau gerų išpūdžių. Buvo daug dainų, šokių ir kalbų. Džiaugėmės, kad labai gražioje, neseniai pastatytoje mokykloje galėjome kalbėti lietuviškai, švęsti visiems lietuviams brangią Nepriklausomybės šventę. Juk Turgeliai 1920–1939 m. buvo lenkų valdžioje, o šio krašto lietuviai laisvi tapo tik atkūrus Lietuvos nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 d.

Antrą kartą šioje mokykloje apsilankiau 2013 m. birželio 28 d. Atvažiuavau su keliais Tautininkų sąjungos aktyvistais į jaunųjų šaulių vasaros stovyklos atidarymą.

Visi mes turime auklėti savo vaikus taip, kad jie mylėtų savo Tėvynę, stropiai rengtųsi ginti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, laikytųsi Lietuvos Respublikos įstatymų, rūpintųsi valstybės gerove ir dirbtų jos labui, visur ir visada elgtųsi taip, kaip dera doram Lietuvos piliečiui. Šiuos iškilmingus žodžius parašiau neatsitiktinai: juos girdėjau mokyklos salėje, kai pasižadėjimo žodžius tarė jaunieji šauliai, kai juos sveikino pedagogai, kariškiai, profesoriai, politikai, net Seimo narys (visus juos matote nuotraukose).

Tokie renginiai, tokios stovyklos – gera neretai niekinamo, pašiepiamo patriotizmo, Tėvynės meilės mokykla. Reikia tikėtis, kad šie jaunieji šauliai ateityje laimės ieškos pirmiausia savo Tėvynėje, pirmiausia bus Lietuvos, ne pasaulio piliečiai.

Kalbėjau su Šalčininkų 11-osios šaulių kuopos vadu Eimantu Tamulynu, kuris yra ir šios jaunųjų šaulių stovyklos vadovas.

Į Turgelių mokyklą susirinko šimtas vaikų ir merginų (norinčiųjų buvo daug daugiau, bet galimybės ribotos). Jauniausiam – septyneri, daugeliui – penkiolika ar šešiolika metų. Yra ir buvusių moksleivių, kurie dabar jau šauliai, tarnauja kariuomenėje, policijoje. Jie geri pagalbininkai auklėjant, mokant jaunuosius. Iš kokių mokyklų šie vaikai? Iš Kalesninkų, Eišiškių, Poškonų, Dieveniškių, Turgelių, Šalčininkų. 11-ajai

Stovyklos atidarymas – iškilmingas momentas

Autoriaus nuotr.

šaulių kuopai priklauso Vilniaus rajono Marijampolio būrys. Marijampolio mokykloje irgi yra šaulių. Yra vaikų ir iš Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos.

E. Tamulynas sakė, kad jaunųjų šaulių stovyklos Šalčininkų rajone kasmet rengiamos vis kitose vietovėse. Jau buvo Poškonyse, Dieveniškėse, Eišiškėse, Kalesninkuose. Šiemet – Turgeliuose, „tarp siūruojančių pušų, tarp žaliuojančių miškų, prie skaidriosios Merkio upės“ (citata iš Turgelių vidurinės mokyklos himno).

Visas šimtas moksleivių jau suskirstytas į būrius pagal jėgas, pagal pomėgius ir polinkius. Stovyklos atidarymo diena pasitaikė lietinga, todėl teko keisti darbotvarkę, kai ką atidėti kitai dienai. Ketinta iškilmingai, su vėliavomis (kurias padovanojo „Ryto“ draugija) eiti į Turgelių bažnyčią, paskui – ant Turgelių piliakalnio. Ten turėjo vykti stovyklos atidarymo renginiai.

Ne bėda. Kai oras bus palankesnis, jaunieji šauliai įvykdys užsibrėžtus tikslus: sportuos, dainuos, mokysis kariškų dalykų, susipažins su gražiomis Šalčios žemės apylinkėmis.

Vytautas Visockas
(Slaptai.lt)

ROKIŠKYJE

Tai tik vienas iš užsiėmimų

Rinktinės archyvo nuotr.

Liepos pabaigoje į Rokiškio rajono Apūniškio mišką rinkosi 9-osios, 13-osios ir 4-osios kuopų jaunieji šauliai. Čia pagal mokymų planą vyko 4 parų sukarinta stovykla. Tris dienas jaunuosius šaulius karinio meno (topografijos, taktikos, rikiuotės, ginkluotės) mokė 506-osios pėstininkų kuopos savanoriai instruktoriai. Tai, ką įsiminė, jaunuoliai galėjo pademonstruoti mokymų pabaigoje surengtame naktiniame žygyje, kurio metu į skyrius suskirstyti jaunieji šauliai turėjo atlikti užduotis, laiku pastebėti pasalas, „priešo“

patrulius, žygio pabaigoje susijungti į vieną grupę, surasti „priešo“ vadavietę ir ją sunaikinti.

Smagi diena stovyklautojams buvo susitikimas su Rokiškio policijos komisariato pareigūnais, su kuriais jaunieji šauliai varžėsi kliūčių ruožo, šaudymo, smiginio rungtyse.

Sauniausiais stovyklautojais pripažinti 9-osios kuopos jaunieji šauliai – Raminta Neniškytė ir Domas Švetkauskas.

Ats. kpt. A. Veikšys

Panevėžio apskr.

šaulių 5-osios rinktinės

Rokiškio jaunųjų

šaulių 9-osios kuopos vadas

VYŽUONOSE

Vyžuonose vykusi Utenos apskritys šaulių 9-osios rinktinės organizuota stovykla – jau tryliktoji. Gal šis skaičius ir lėmė stovyklos pasirengimo sunkumus bei tokį gausų svečių susidomėjimą? Nuo pat pirmos dienos teko kantriai aiškinti stovyklautojams, kodėl visi suskirstyti į dvi stovyklas, kodėl valgo skirtingu laiku ir skirtingą maistą. Tačiau vėliau viskas vyko sklandžiai.

Pirmąją dieną visi mokėsi rikiuotės, kūrė skandutes, velukus ir dainas, rengėsi vakare būrių prisistatymams ir vakaronei „Susipažinkime“. Po dienos vaikus lankė tėveliai, o vaikai, parodę savo nakvynės vietas, jau rungėsi sporto rungtyse. Vakare irgi nenuobodžiavo – dalyvavo lietuviškų dainų vakaronėje. Visi 10 būrių „prasuko“ 4 ratus ir nei viena daina nepasikartojo, tad stovyklos vadovybė nusprendė, kad visi pasirodė puikiai ir visi yra verti paskatinimo.

Šiltas ir saulėtas pirmadienio rytas pakvietė stovyklautojus pasižvalgyti po Vyžuonų apylinkes ir aplankyti Rašytojų kalnelį, Partizanų žūties vietą Vyžuonų šile, Vytauto Didžiojo, Laisvės ir Nepriklausomybės paminklus, kitas partizanų žūties ir įamžinimo vietas. O po pietų klubo „Gintis“ instruktorius Algis Cibulskas stovyklautojus mokė savignyos ir kovos menų pagrindų. Vakare – šauniausio stovyklautojo rinkimas.

Kiekviena diena – nauji užsiėmimai: parodomoji policijos programa ir galimybė apžiūrėti bei išbandyti techniką, įrankius, automobilius, motociklus, pasieniečių šuniukų pasirodymai, vertingos Utenos sveikatos biuro darbuotojų pamokos. Apie savo veiklą pasakojo ir ją demonstravę ugniagesiai net automobilių stovyklautojų akyse pjaustė, gaisrą gesino, vandens magistralės tiesė, į vandens taikinį šaudė vandens srove, skenduolį gelbėjo ir saugumo taisykles prie vandens pakartojo. O patiems kantriausiams klausytojams dar ir galimybė paplaukioti gelbėtojų kateriu buvo suteikta.

Priešpaskutinę dieną užsiėmimus vedė Krašto apsaugos savanorių pajėgų atstovai. Iš ryto susipažinę su teorija po pietų visi stovyklautojai išbandė savo jėgas praktiškai kariniame kliūčių ruože. Įspūdžių begalė.

O kur dar Mindaugo karūnavimo dienos paminėjimas su vietos bendruomene, „Tautiška giesmė“, Aurimo Rėzos atliekamomis savos kūrybos dainomis, viktorina apie LR, LŠS, LK, vedama istorijos mokytojo šaulio V. Šukevičiaus, maudynės ežere, geri darbai – miško valymas – Vyžuonų labui!?

Lietuvos šaulių sąjungos vado ats. plk. A. Plieskio apsilankymas stovykloje – taip pat svarbi patirtis bei pažintis kiekvienam jaunajam šauliui.

Nuleidome stovyklos vėliavą tardami „Iki kitų metų...“

Asta Tidikienė
Utenos AŠR vadė

Kiekviena diena – nauji užsiėmimai

Rinktinės archyvo nuotraukos

ALYTUJE

Mokymuose lengva nebuvo, bet įdomu visada *Rinktinės archyvo nuotr.*

Liepos pabaigoje Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotajame pėstininkų batalione praūžė dar viena jaunųjų šaulių poilsinė stovykla. Visą savaitę jaunieji šauliai dalyvavo rikiuotės, radijo ryšio, topografijos, maskuotės, taktikos, ginkluotės, karinės technikos mokymuose, kuriuos vedė ba-

taliono kariai bei KASP Dainavos apygardos 1-osios rinktinės kariai savanoriai. Susitikime su priešgaisrinės tarnybos, policijos bei Raudonojo Kryžiaus atstovais jaunuoliai sužinojo daug svarbių dalykų: ką daryti gaisro atveju, pradėjus skęsti ar ištikus nelaimei; pirmoji pagalba užspringus, širdies masažas. Policijos pareigūnai supažindino su policijos pareigūnų darbu, ginkluote, ekipuote, bet labiausiai visus sužavėjo kinologo pasirodymas su dresuotu šunimi.

Vakarais vyko sporto ar kultūriniai užsiėmimai: šaudymas pneumatiniiais šautuvais, karinės estafetės, komandiniai žaidimai, stovyklautojų krikštynos, LŠS pristatymas, būrio vėliavos kūrimas, šauniausio būrio rinkimai, virvės traukimas, dažasvydis, pramogos nuotykių parke „Tarzanija“... O penktadienio rytą išėjome į trijų dienų pėsčiųjų žygį „Partizanų kovų keliais“, kurio metu iki Merkinės sukorėme apie 60 km. Nebuvo lengva plieskiant kaitriai vidurvasario saulei, bet visi suprantame, kad taip ugdomas komandos draugiškumas, pagalba kitam, ištvermė, atsakomybė.

Brigita Vinikaitytė

Alytaus apskr. karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės jaunųjų šaulių vado pavaduotoja

ARIOGALOJE

Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-oji rinktinė 2013 m. liepos 29 d. – rugpjūčio 4 d. Raseinių raj., Ariogalos dainų slėnyje, organizavo stovyklą Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Telšių apskričių jauniesiems šauliams. Daugiau nei pustrečio šimto 14–18 metų amžiaus jaunųjų šaulių puikiai praleido laiką teminėje stovykloje „Su Lietuva širdyje“. Krašto apsaugos ministerijos finansuotas projektas leido jaunuoliams ne tik pailsėti, bet ir kartu dalyvauti prasmingoje pilietinėje akcijoje tiesiant kelią link 2010 metais Ariogalos 13-osios kuopos iniciatyva atstatyto Prisikėlimo apygardos Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio bunkerio Daugėliškių miške (Raseinių raj.). Jaunuoliai, padedami Ariogalos seniūnijos darbuotojų, kelias dienų plušėjo, kol siauras takas tapo pravažiuojamu keliuku, vedančiu link svarbaus Lietuvos istorijos objekto.

Jauniesiems šauliams stovykloje buvo organizuota įvairi įdomi veikla, skatinanti gilinti istorijos, topografijos žinias, ugdyti fizinę ištvermę, komandinio darbo sugebėjimus, atskleisti savo gebėjimus ir talentus. Įgytas topografijos žinias jaunuoliai patikrino 14 km žygyje Ariogala–Rokynė, ištvermę išbandė įveikdami baidarėmis srauniąją Dubysą, taiklumą demonstravo Lietuvos šaudymo į lauko taikinius asociacijos organizuotose šaudymo varžybose, po kurių vieni džiaugėsi laimėtais atminimo ženklukais, o taikliausieji – laureatų medaliais.

Nemažai naujos informacijos apie krašto istoriją jaunuoliai išgirdo susitikime su Lietuvos partizanų mjr. Vytautu Balsiu ir partizanų ryšininku Kęstučiu Albinu Bersėnu. O partizanų pasakojimus „išvydo“ stebėdami inscenuotą partizanų ir NKVD mūšį. Jaunuoliai taip pat praplėtė žinias dalyvaudami Šiaulių apskrities VPK Raseinių rajono PK Prevencijos skyriaus ir Lietuvos karo policijos pareigūnų paskaitose.

Įdomybių netrūko: smagias varžybas surengė į stovyklą atvykę Raseinių ugniagesiai, vyko daug įvairių sporto

Nusifotografuoti su Kariuomenės ir Sąjungos vadu panorą visi stovyklautojai

Rinktinės archyvo nuotr.

varžybų, emocijų sukėlė linksmasis futbolas, tinklinis ir kt. Jaunuoliai demonstravo savo muzikinius gebėjimus karoke, šėlo diskotekose, maudėsi Dubysoje. Tačiau bene rimčiausias iššūkis jauniesiems stovyklautojams tapo liepos 30 d. per Lietuvą praūžusi audra su stipria liūtimi, kai teko grumtis su gamtos stichija norint išsaugoti savo palapinių miestelį.

Stovyklautojams nestigo dėmesio – juos nuolat lankė Šaulių sąjungos vadas ats. plk. Antanas Plieskis, užsuko Lietuvos kariuomenės vadas Arvydas Pocius, Lietuvos Seimo narys Arimantas Dumčius ir kiti garbūs asmenys.

Priešpaskutinę stovyklos dieną – rugpjūčio 3 d. – jaunieji šauliai kartu su Lietuvos partizanais, politiniais kalinių ir tremtinių dalyvavo Ariogaloje organizuotoje šventėje „Su Lietuva širdyje“. Šventės metu dalyvavo susitikime su „Misija Sibiras 2013“ dalyviais.

Kauno apskr. Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės informacija

Visos Lietuvos šauliai susitiko Žemaitijoje

Vasarai pasitinkant rudenį, Šv. Baltramiejaus – gandrų išskridimo – dieną, Žemaitijos sostinės centrine gatve, vedini Lietuvos karinių sausumos pajėgų pučiamųjų instrumentų orkestro (vad. Viktoras Ščetilnikovas), žengė šauliai. Taip prasidėjo kasmet vis kitoje šalies vietoje vykstantis Lietuvos šaulių sąjungos narių sąskrydis. Tradiciškai vykstančiu vasaros pabaigoje ar rudens pradžioje renginiu šauliai tarsi deklaravo: mes žinome, mename ir primename kitiems. Juk rugpjūčio 31-ąją sukanka 20 metų, kai Lietuvą paliko paskutinis sovietų armijos karys. Nuo tada minime Laivės dieną.

Būtent tai pabrėžė LŠS vadas ats. plk. Antanas Plieskis, sveikindamas šaulius ir teigdamas, kad šis sąskrydis – ne vien tik brolių bei sesių malonus susitikimas, bet ir pagarbos kovojusiesiems už laisvę išraiška, prisiminimas tų dienų, kai „daugelis iš čia esančiųjų savo veikimais prisidėjo prie to, kad okupantai netryptų mūsų žemės.“

Telšių meras Petras Kuizinas, taip pat sveikinęs šaulius, pareiškė, kad Telšiams yra didelė garbė, jog Lietuvos šaulių sąskrydžio dalyviai oficialiąją dalį švenčia žemaičių sostinėje ir pasidžiaugė, kad šauliai rodo pavyzdį tautai, kaip reikia mylėti savo šalį.

Panašia nata į šaulius Telšių amfiteatre vykusiam renginyje kreipėsi prelatas Juozas Šiurys, pastebėjęs: „Kai jūs įėjote į bažnyčią, parapijiečiai pradėjo verkti iš džiaugs-

mo.“ Kunigas paskatino šaulius kelti tautos dvasią, nes šiandien itin reikia Tėvynės meilės liudytojų.

Po oficialiosios dalies bei šventinio koncerto sąskrydžio dalyviai keliavo į Pavirvytės dvarą, Virvytės slėnį, esantį Mažeikių rajone, kur vyko šaudymo, klišių ruožo, virvės traukimo, šachmatų, žvejybos varžybos, etnografinių patiekalų paroda-konkursas bei skanavimas, šauliai bendravo su seniai matytais kolegomis, žodžiu, smagiai leido laiką su bendraminčiais.

LŠS vadas ats. plk. A. Plieskis išreiškė viltį, kad nuo šiolei šaulių sąskrydžiai turės pastovią datą ir priminę V. Putvinskio-Pūtvio žodžius: „Tauta, kuri sugebės apsiginkluoti blaivybe, bus stipriau apginkluota už tą, kurios kiekvienas pilietis turės kulkosvaidį“, – palinkėjo šauliams puikių startų bei smagiai praleisti laiką.

Šaulio Prano Trakinio kolekcinio motociklu norinčiųjų pasivažinėti buvo ne vienas

Sąskrydyje niekad netrūksta žvejų

Utenos rinktinės vyrai – pirmosios vietos laimėtojai

Nors draugiškuose susibūrimuose rungtyniaujama ne dėl medalių, smagu juos gauti. Lygiai taip pat džiugu išgirsti, kad šauniai pasirodei. Tokių šauniasių – taikliausių, stipriausių, tvirčiausių... – turime nemaža.

Taikliausi šauliai, šaudę MK šautuvu, pasirodo, yra patys šeimininkai. Tauragės rinktinės šauliai liko antri, o šauliečiams teko tenkintis trečiaja vieta. Asmeninėje įskaitoje geriausio šaulio vardą pelnė nuolat gražių idėjų turintis ir jas sėkmingai įgyvendinantis Mažeikių kuopos vadas Pranas Trakinis. Sidabrinio šauliu nominuotas Zigmas Daugielius iš Tauragės rinktinės, o bronziniu – telšiškis Stasys Budrys.

Apdovanojimo metas: kiekvienam pagal nuopelnus

Telšių AŠR archyvo nuotraukos

Dalyvaudami dar vienoje šauliškoje rungtyje – virvės traukimo varžybose – geriausiai pasirodė Utenos rinktinės šauliai, antrąją vietą laimėjo Vilnius, trečiąją – Tauragės rinktinės šauliai.

Kliūčių ruožą taip pat lengviausiai įveikė uteniškiai, Telšiai buvo antri, o tauragiškiai – tretii.

Pasirodo, geriausi žvejai gyvena ne prie jūros, o dviejų upių santakoje: be jokių abejonių jais paskelbti Kauno rinktinės šauliai. Garbės sargybos kuopos vyrų bei Telšių rajono žvejų sugautos žuvies svoris buvo vienodas, tačiau telšiečio Petro Liašuk laimikis – didesnė žuvytė – lėmė persvarą ir sidabro medalius, GSK šauliams teko tenkintis diplomais. „Bronza“ atiteko Vilniaus rinktinės žvejams – kitamet teks pasistengti. Tačiau tikrai ne dėl to šauliai vėl rinksis susitikti.

Iniciatyvą rengti sąskrydį Žemaitijoje parodžiusiems bei atkakliai įrodinėjusiems, kad parinkta vieta pati geriausia, Telšių rinktinės vadui Vaclovui Ringiui ir Mažeikių kuopos vadui Pranui Trakiniui privalu nuoširdžiai padėkoti už triūsą ir nuoširdumą: apie šį susibūrimą šauliai dar ilgai dalsysis gražiais prisiminimais.

Lolita Sipavičienė

Tarptautinės pratybos „Žalgiris – 2013“: misija įvykdyta

Bendrybės

Liepos 15–21 dienomis Lietuvos Didžiojo etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke vyko tarptautinės jaunųjų šaulių pratybos „Žalgiris – 2013“. Jose dalyvavo devyniasdešimt jaunųjų šaulių iš visų rinktinių. Savo karybos žinias tobulino ir su lietuviais lygiavosi dešimt Latvijos *Jaunsardze* ir tiek pat Estijos *Kodututred bei Noored Kotkad* atstovų.

Kaip ir kiekvienais metais pratybų dalyviai turėjo itin įtemptą karinę ir kultūrinę programą. Karinės programos dalį sudarė užsiėmimai ir susipažinimas su Lietuvos kariuomenės pagrindiniu automatiniu šautuvu G-36, šaudymas Mokomojo pulko lazeriniame tire ir kovinis šaudymas mažo kalibro šautuvu. Puikiu adrenaliną skatinančiu užsiėmimu pratybų dalyviams tapo dažasvydžio „mūšiai“ karinio poligono teritorijoje. Taktika, topografija, rikiuotė – taip pat buvo karinės programos dalis.

Karinių dalykų puikus užbaigimas – ekskursija į Lietuvos kariuomenės Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotąjį batalioną. Ten jaunuoliai galėjo susipažinti su kovine Lietuvos kariuomenės dalinio technika ir ginklais.

Pratybų organizatorius Vytautas Žymančius

Šaulių sąjungos vado pavaduotojo-jaunųjų šaulių vado teigimu, itin džiugus faktas yra tai, kad pratybos tapo puikiu įvairių institucijų bendravimo ir bendradarbiavimo pavyzdžiu. Jaunuolius mokė Lietuvos šaulių sąjungos, Lietuvos kariuomenės instruktoriai ir Generolo Jono Žemaičio Lie-

tuvos karo akademijos kariūnai. Jiems talkino Lietuvos edukologijos universiteto studentai ir dėstytojai. „Labai noriu padėkoti visam pratybose dirbusiam personalui. Tikrai jautėsi, kad dirba draugiška ir atsakinga komanda. Pavyko išvengti nereikalingo bruzdesio, streso ir neaiškumų. Tai visų mūsų nuopelnas. Ir už tai labai dėkoju“, – sakė V. Žymančius.

Pašnekovo teigimu, ypač pasiteisino idėja į pratybų programą įtraukti dažasvydį. „Dabartinėje situacijoje remiantis teisiniais dokumentais kovinių ginklų jauniems šauliams negalime duoti, tačiau tikimės, kad ateityje šis klausimas kaip nors spės. Dar daug neišspręstų klausimų kyla ir dėl lauko uniformų. Tarkim, patys pratybų dalyviai norėjo įveikt „Šlovės taką“, tačiau neturėdami pakaitinių uniformų jie to padaryti negalėjo“, – pasakojo V. Žymančius.

Pasak pratybų organizatoriaus, ilgai miegoti neteko niekam. „Jaunimui ypač patiko žaidimas su vėliavomis, kai visi buvo suskirstyti į „kryžiuočius“ ir „lietuvius“ ir reikėjo iškovoti priešininkų vėliavą. Bazinius karinius mokymus įveikiantys kariai net pyktelejo dėl mūsų naktį keliamo šurmulio, – pasakojo V. Žymančius, – ir anksti ryte mums „atsilygino“ – po langais mokėsi atsakinėti į pasveikinimą garsiai šaukdami „Sveiks, Tamsta!“

Pratybų vadovas Alminas Sinevičius

Vyr. lt. A. Sinevičius, paklaustas apie bendras pratybose vyravusias nuotaikas, nedvejojdamas atsakė, kad viskas buvo stebėtinai gerai. „Teko vadovauti kitiems šaulių kursams, tad turiu su kuo lyginti. Šį kartą susirinko tikrai žinių trokštan-

tys, geri „šauliukai“. Naujų vėjų atnešė ir estų, latvių dalyvavimas. Itin noriu pasidžiaugti šaulio Mindaugo Nefo ir komandos suorganizuota kultūrine programa. Tai buvo puikus pratybų akcentas“, – pasakojo A. Sinevičius. Jo teigimu, pratybose dirbė atsakingi asmenys priklausę skirtingoms institucijoms – šauliams, kariuomenei, akademinė visuomenei – tačiau visi jau nuo pirmos dienos rado bendrą kalbą. „Gera, kad oras buvo „taktinis“. Kai reikėdavo eiti į miškus, tai šiek tiek palydavo, tačiau kai vyko diskoteka, oras buvo puikus“, – sakė pratybų vadovas.

Vilniaus edukologijos universiteto dėstytojas, sąjungas Mindaugas Nefas

Organizuojant tokio pobūdžio pratybas jauniems šauliams ir bendramžiams iš kitų valstybių labai svarbu nesilaikyti štampuoto požiūrio į tai, kas yra pratybos. Ir iš jaunųjų šaulių, ir iš jų vadų rinktinėse ir kuopose pasakojimų susidariau išpūdį, jog pratybose turi būti sunku, jose reikia „drožti“ jaunuosius šaulius. Tačiau toks požiūris rodo menką išsilavinimą ir kūrybiškumo stygių. Organizuodami pratybas bei jas vykdydami stengiamės dalį užsiėmimų pakeisti, įvesdami naujus elementus, pateikdami tai kaip rimtą žaidimą. Juk „kryžiuočius“ ir „lietuvius“ vaidiname ne atsitiktinai, bet tam, kad jaunimui būtų įdomiau dalyvauti. O jei yra susidomėjimas, bus ir nauda.

Manau, jog „Žalgiris – 2013“ kokybiškai ir ideologiškai (to mums dažnai trūksta) pasistumdavo į priekį. Tai sąlygojo puikūs ir smalsūs jaunieji šauliai bei pratybose dirbęs personalas, kuris naktimis nemiegodavo planuodamas kitos dienos veiklas. Tikiuosi, jog Lie-

„Žalgirio“ užsiėmimuose teko ir galvą pasukti, ir ištvėrmę bei žinias parodyti

Autoriaus nuotraukos

tuvos ir kaimynų iš Latvijos bei Estijos jaunimas išvyko susipažinęs ne tik su Žalgirio mūšiu, bet ir su S. Dariaus ir S. Girėno žygiu bei Lietuvos šaulių sąjungos vertybėmis ir ideologija.

Pratybų intendantas Donatas Vasiliauskas

Šaulys ir savanoris D. Vasiliauskas pirmiausiai geru žodžiu minėjo Mokomojo pulko vadovybę. „Jie tikrai daug pagelbėjo: paskolino batų, geronoriškai sprendė visas iškylančias problemas“, – sakė pašnekovas. Jo teigimu, vieniems šauliams būtų sunku visus aprūpinti palapinsiaustėmis ir kitais reikalingais kariniais dalykais, tačiau, kita vertus, to reikėtų siekti. „Labai svarbu, kad visi karinių dalinių atsakingi asmenys į mus nežiūrėjo kaip į išlaikytinius, prašinėtojus. Jei ko reikėdavo – visada rasdavom bendrą sutarimą ir sprendimą. Už tai tikrai noriu padėkoti“, – sakė D. Vasiliauskas.

Jaunieji šauliai, pratybų dalyviai

Margarita Melinytė: „Su būriu atvažiavom tik dviem paskutinėm dienom. Man atrodo, kad visi draugiškai sutaria, instruktoriai „ne velniai“ – ir pakalba, pataria, tik iš pasakojimų susidarė nuomonė, kad nebuvo labai sunku...“

Rūta Bagdonavičiūtė: „Pats geriausias vasaros išpūdis, tik gaila, kad viskas truko taip trumpai. Būtų gerai, jei pratybos taptų ilgesnės. Tiek instruktoriai, tiek kariūnai – super žmonės. Dalyvauti buvo tikrai verta, gal šiek tiek ne visai paruoštas planas, bet viskas vyko tikrai sklandžiai. Šilti žmonės. Gera veikla. Naujas žinių bagažas.“

Danas Budrys: „Trūko veiksmo ir ginklų. Visa kita – gerai.“

Valdas Kilpys

Jaunųjų šaulių vadas visada budrus

Baltijos šalių kariškių sporto žaidynėse bendroje įskaitoje jaunieji šauliai – nugalėtojai

Liepos 9–11 d. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų motorizuotajame pėstininkų batalione Klaipėdoje vyko vienuoliktosios Baltijos šalių kariškių sporto žaidynės. Jų dalyviai rungtyniavo pasiskirstę į amžiaus grupes. Jauniausioje grupėje jėgas išbandė ir jaunieji šauliai. Jie drauge su bendraamžiais iš Latvijos ir Estijos varžėsi traukdami virvę, įveikdami kliūčių ruožą, žaisdami krepšinį ir atlikdami vasaros biatlono užduotis. Šiais metais jaunuoliai pirmąsyk dalyvavo kariškių sporto žaidynėse.

Pasak jaunųjų šaulių komandos vadovo, LŠS sporto ir technikos klubo viršininko Tomo Juraičio, itin arši kova virė kliūčių ruože. „Skirtumas tarp mūsų ir latvių buvo tik vienuolika sekundžių, bet mes vis vien išplėšėme pergalę bendroje įskaitoje“, – pasakojo šaulys. Mūsiškiams atiteko Lietuvos šaulių są-

jungos vado specialus prizas – šakotis ir gaivieji gėrimai. Nugalėtojai taip pat apdovanoti diplomais ir taurėmis.

Jaunuosius šaulius žaidynėms rengęs T. Juraitis sakė, kad žaidynių metu buvo vykdoma „keiksmažodžių prevencijos programa“. Kiekvienas keikūnas už vieną ištartą keiksmažodį turėjo atlikti dešimt atsispaudimų. „Įdomiausia buvo, kai kitos dienos ryte iš tolo stebėjau, kaip patys „šauliukai“ be mano įsakymo „pumpavo atsispaudimus“, – pasakojo komandos vadovas. Jo teigimu, tokios pat nuobaudos grėsė ir rūkoriaims.

Kitais metais panašios žaidynės vyks kaimyninėje Estijoje.

Nugalėtojams plojo ir LŠS vadas

Autoriaus nuotraukos

Valdas Kilpys

Kuopos archyvo nuotr.

Atgaivinta tradicija

Rokiškyje iki 2012 m. švęsti Šaulio dieną kartu su visuomene per Jonines buvo tiesiog primiršta. Tą dieną susitikę šauliai paspausdavo vienas kitam rankas ir vienas kitą pasveikindavo.

Pernai Rokiškio 9-osios kuopos jaunųjų šaulių iniciatyva per Jonines Šaulio dieną pirmąkart po Nepriklausomybės atkūrimo kartu su miesto visuomene paminėjome prie Rokiškio ežero. Tąkart renginio programoje dalyvavo tik 9-osios kuopos jaunieji šauliai. Pamatę, kad visuomenė ir renginio organizatoriai jaunųjų šaulių pasirodymą šventėje įvertino itin teigiamai, šiame savo programą išplėtėme.

Birželio 23-iosios rytą 9-osios ir 4-osios kuopų šauliai prie ežero sukrovė didžiulį laužą. Tai šaulių dovana Jonams, Jonėms ir Janinoms. 9-osios kuopos jaunųjų šaulių miesto jaunimui (ir ne tik) suorganizuotas Šaulio dienos ir Joninių renginys, nestokojęs žaidimų ir atrakcijų, prasidėjo vakare. Kadangi šauliai parinko žaidimus, kuriuos praėjusiame šimtmetyje žaidė piemenėliai, jaunimui jie buvo nemaža staigmena.

Šiame meno programą – puikų, 50 min. trukusį koncertą – rengė ir Pandėlio 13-osios, Juodupės 4-osios bei Rokiškio 12-osios kuopų šauliai. Juodupės kuopos šaulys Vladimiras Borovikovas išvirė skanią košę, kuria pavaišino beveik 400 šventės dalyvių. Šaulių programa truko 2,5 val., o visą renginį vainikavo šaulių užkurtas laužas, kurio liepsna pakilo aukštai virš elektros šviestuvų. Šventė pavyko ir drąsiai galima teigti, kad Rokiškyje tradicija atgijo ir prigijo.

Ats. kpt. A. Veikšys

Panevėžio apskr. šaulių 5-osios rinktinės
Rokiškio 9-osios jaunųjų šaulių kuopos vadas

„Žalio velnio takais“

Jau kelintus metus iš eilės Elektrėnų, Abromiškių ir apylinkių kaimų gyventojus vidurvasarį pradžiugina pro jų namus žygiuojančiųjų šurmuly. Šiame liepos 20-ąją startavo žygis „Žalio velnio takais“, skirtas 150-osioms 1863 metų sukilimo metinėms paminėti ir prisiminti žymaus partizanų vado J. Misiūno–Žaliojo velnio, kuris keliavo po šias apylinkes iš valsčiaus į valsčių su vis augančiu būriu bei naikino sovietų valdžios įstaigas ir aktyvistus, veiklą.

Savanorių idėja priviliojo ne vienos kuopos jaunosius šaulius

Šalčininkų kuopos archyvo nuotr.

Žygeiviai: Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Vilniaus skyriaus nariai, jaunieji šauliai iš Šalčininkų 11-osios, Sostinės bei Elektrėnų kuopų ir kiti patriotiškai Lietuvos gyventojai, kurie, atsižvelgdami į savo fizinį pajėgumą arba norėdami jį išbandyti, galėjo išbandyti 16 km, 24 km, 44 km trasas pėsčiomis arba 24 km, 44 km, 73 km trasas dviračiais. Šįkart žygyje dalyvavo ir neįgalieji, užsibrėžę tikslą įveikti 16 km, 24 km trasas vežimėliais.

Dar vienas žygio tikslas – supažindinti su Lietuvos kariuomenės istorija, tradicijomis ir prisiminti tris savanorių kartas – buvo su kaupu įgyvendintas: keturiose žygio kelio atkarpose buvo išdėstyti postai, kuriuose žygeiviai galėjo susipažinti ne tik su šalies istorija, bet ir su to meto karių apranga, ginklais, atributika ir gyvenimo sąlygomis.

Žygis priverstė paprakaituoti, tačiau sūrius prakaito lašus nuplovė dar labiau stebinės oras – liūty, didelis ir stiprus vėjas bei retkarčiais išlendantys saulės spinduliai.

Kiekvienas dalyvis, kuris įveikė trasą, gavo liudijimą apie dalyvavimą šiame renginyje. Visi norintieji galėjo dalyvauti Abromiškių 442-ųjų įkūrimo metinių šventėje.

Agnė Lukoševičiūtė

Vilniaus apskr. karaliaus Mindaugo
šaulių 10-osios rinktinės Šalčininkų kuopos jaunoji šaulė

Autoriaus nuotr.

Tomas Juraitis: „Reikia įvesti privalomą sporto įskaitą visiems šauliams“

Lietuvos šaulių sąjungos Sporto ir technikos klubo veiklos smagratį po truputį įsukantis šaulys Tomas Juraitis – nebe pirmi metai Sąjungoje. Jo veikla įvairiapusė: įvairių tarptautinių bušido, džudžitsu, dziudo turnyrų nugalėtojas ir prizinininkas, Rytų kovos menų meistras, buvęs karys savanoris ir tiesiog šauliška idėja degantis pilietis. Senokai planavome kalbinti šį šaulį, tačiau dėl stovyklų gausos tai pavyko padaryti tik besibaigiant vasarai...

Tomai, gal gali pristatyti esminius procesus, vykstančius mūsų organizacijoje sporto srityje? Kiek ir kokių sportininkų turime, ar galime vadintis ne tik paramilitarine, bet ir šiek tiek sporto organizacija?

Šiuo metu Lietuvos šaulių sąjungoje vyksta sporto ir technikos klubo atkūrimo procesas. Tarpukario Lietuvoje Lietuvos šaulių sąjunga turėjo sporto klubą, bet po Nepriklausomybės atgavimo iki šių dienų jo atkūrimas nebuvo vykdomas, todėl man su Lietuvos šaulių sąjungos vadu ats. plk. Antanu Plieskiu kilo idėja visą tai įgyvendinti. Mintis dėliojome ne vienerius metus, kol viskas pajudėjo iš mirties taško. Kadangi viskas dar tik kuriama, labai sunku įvardyti, kiek ir kokių sportininkų turime. Galiau pasakyti tik tiek, kad jų yra labai įvairių: nuo lengvatelečių iki virvės traukikų. Nuoširdžiai manau, kad šaulių sportininkų gretos tik didės. Kai sporto ir technikos klubas visiškai funkcionuos, tada drąsiai galėsime vadintis ne tik paramilitarine, bet ir sporto organizacija.

Tai dėl to ir reikalingas sporto klubas?

Sporto klubas reikalingas tam, kad būtų susisteminta ir tinkamai naudojama visa informacija apie sportininkus šaulius, o prireikus galima būtų sudaryti pajėgiausią komandą, kuri galėtų atstovauti įvairiuose sporto renginiuose ir garsinti Sąjungos vardą ne tik paramilitariu, bet ir sporto aspektu.

Mus įpareigoja ir organizacijos istorija. Tarpukariu šauliai sportininkai buvo gerai žinomi, vyko visą Lietuvą apreipliantys sporto renginiai, todėl išradinėti dviračio šioje srityje visai nebūtina. Reikia tik tinkamai, per šios dienos aktualijų diktuojamas sąlygas atnaujinti sukaupą patirtį.

Gal gali pristatyti savo mintis, siekius, ambicijas gerinti sporto veiklą Sąjungoje?

Mano mintis yra labai paprasta: kuo skubiau sutvarkyti visus formalumus, kad sporto ir technikos klubas galėtų pradėti dirbti. Na, o dėl siekių ir ambicijų – tai pirmiausia reikia išsiaiškinti, kiek ir kokių sportininkų turime savo organizacijoje. Turint šią informaciją galima sudarinėti komandas, trumpai tariant, sujungti visus sportuojančius ir prijauniančius vienai ar kitai sporto šakai, siekti

vienokių ar kitokių tikslų. Taip pat kviesime prisijungti prie šauliškos veiklos ir įvairius sporto klubus. Vienas protingas žmogus yra pasakęs, kad būtina „sušaulinti Lietuvą“. Manau, kad tai puikiai galima atlikti ir per sportinę šaulių veiklą. Judame ta kryptimi...

Kitas dalykas sietinas su šaulių techninių sporto šakų plėtra. Sutinku, tai nėra tokie „pigūs“ dalykai, kaip, tarkim, lengvoji atletika ar virvės traukimas. Ten reikalinga įvairi brangi įranga, infrastruktūra ir panašiai. Bet kas gi uždraus pasvajoti, kad vėl rasis Šaulių sąjungos aviatoriai? Arba kad atsirastų žmonijos, kurie norės atgaivinti įvairių modelių kūrimą? Reikalinga tam tikra vizija, kurios būtina siekti.

Kaip regi profesionalaus ir sporto visiems santykį mūsų organizacijoje?

Nei vienas nesame gimęs profesionalais ir tik sunkiai dirbdami, būdami užsispyrę bei labai norėdami mes jais tampame. Manau, kad tarp profesionalų ir mėgėjų neturėtų būti jokių barjerų, nes mes visi esame broliai ir sesės šauliai. Na, o bendros treniruotės, stovyklos ir pan. su profesionalais daugeliui išeis tik į naudą. Smagu treniruotis su tais, kurie savo srityje yra geriausi, tada ir pats gali tobulėti.

Mūsų pagrindinis tikslas yra ugdyti savo organizacijos narius, todėl manyti, kad versimės iš kailio siekdami kokių nors itin žymių rezultatų profesionaliame sporte būtų ne visai teisinga. Kita vertus, nebus nieko blogo, jei koks profesionalus sportininkas ar visas klubas matydamas Sąjungos veiklą sporto srityje dėl vienokių ar kitokių priežasčių prisijungs prie šauliškos veiklos ir per sportą garsins organizaciją. Mums tai bus tik į naudą.

Tai pagrindinis akcentas visgi sportas visiems?

Nebūsiu originalus, nes prieš daugelį metų buvo pasakyta, kad „sveika siela yra tik sveikame kūne“, todėl manau, kad visi daugiau ar mažiau, bet turėtų sportuoti.

Tomai, pats esi kovinių sporto šakų atstovas – tai dabar visi kumščiais mojuosim?

Savo laiku teko žaisti ir krepšinį, bet tai nereiškia, kad visi dabar žaisime vien tik krepšinį ar mojuosime kumščiais.

Tiesiog bus vedami bendro fizinio pasirengimo užsiėmimai. O tie, kurie jau atrinkti ar patys pasirinkę konkrečią sporto šaką, galės dar labiau tobulėti savo srityje.

Jeigu rimčiau: kokios tavo mintys apie privalomą sporto įskaitą LŠS štabo, apsaugos būrio šauliams?

Mano mintis paprasta: privalomą sporto įskaitą reikia įvesti ne tik LŠS štabo ar apsaugos būrio šauliams, bet ir visiems šauliams pagal amžiaus grupes. Visa tai tik dėl to, kad mes sužinotume visų šaulių fizinį pasirengimą ir su sisteminę informaciją galėtume tobulėti patys ir siekdami vis geresnių rezultatų garsintume savo organizaciją.

Kitas aspektas susijęs su asmeniniu šaulių tobulėjimu. Jei du kartus per metus šauliai turės laikyti sporto įskaitą, tai nori nenori, tačiau tai vers pasitempti žmogų siekti jam įmanomų rezultatų. Iš praktikos žinau, kad asmeninis nusiteikimas sportuoti duoda kelis kartus geresnių rezultatų, kai yra sustiprintas formalia būtinybe konkrečiu laiku parodyti rezultatus.

Bendravo Valdas Kilpys

Tik sunkiai dirbdamas tampa tikru profesionalu T. Juraičio archyvo nuotr.

Šiandien dalyvauti, rytoj – nugalėti

Aštuoni aktyviausi ir sportiškiausi Utenos rinktinės jaunieji šauliai dalyvavo Švedijoje vykusiose sukarintų organizacijų sporto varžybose. Komandos, kurias sudarė po du vaikus ir dvi merginas, rungėsi orientavimosi, šaudymo, biatlono varžybose, nustatinėjo bei matavo atstumus, vykdė įvairias kitas užduotis.

Galime pasigirti, kad mūsų šauliams gerai sekėsi kliūčių ruože: savo grupėje baigę pirmi, bendroje įskaitoje laimėjome bronzą. Pagal rezultatus laurų neskynėme, tačiau dėl to nevirkaujame. Iki šiol neturėję patirties tokiose varžybose džiaugiamės, kad nelikome paskutiniai: 1-oji komanda užėmė 41, 2-oji – 43 vietą iš 78 startavusiųjų ir dalyvavusiųjų. Taigi visai neblogai.

Pirmoji patirtis paliko labai daug įspūdžių, gerų emocijų, naujų žinių ir gerokai praplėtė akiratį. Vakaraus maudėmės ežere, kaitinomės saunoje. Daugelis juokavo galėsiantys pasigirti maudęsi Švedijoje. Smagu prisiminti vieną neplanuotą nutikimą: vieną pavakarę nepažįstama moteris, prabėgdama pro mūsų palapinę, ištarė „Vienas už visus, visi už vieną“, įmetė maišelį ir nubėgo. Kitą dieną ji vėl atėjo. Pabendravome. Pasirodo, moteris – lietuvaitė Vilma, buvusi vilnietė, dabar gyvenanti Švedijoje. Ji mums surengė staigmeną. Po šaudymo rungties išgirdome Marijono Mikutavičiaus dainą „Trys milijonai“. Užtraukėme kartu, o instruktoriai visa tai filmavo kaip vienybės ir savųjų palaikymo faktą. Juk tai taip svarbu, itin atsiradus toli nuo namų.

Karolina Vilčinskaitė

Utenos apskr. šaulių 9-osios rinktinės 9-osios kuopos jaunoji šaulė

Laurų neskynėme, bet dėl to nevirkaujame

Teko vykdyti įvairias užduotis

Almino Sinevičiaus nuotraukos

Šaulys Pranas Trakinis: „Tik laiko klausimas, kada vyksime gesinti tikrų gaisrų“

Šaulių komanda su idėjos autoriumi Pranu Trakiniu (ketvirtas iš kairės)

LŠS vadas domėjosi automobilio veikimo principais

Pradėkime iš pradžių – kas gi čia dabar yra? (klausiamo rodydami į garsiai sirenomis kaukiantį, bet akį ne dėl to iškart patraukiantį automobilį).

Tai Mažeikių šaulių kuopos priešgaisrinis automobilis, kadais „tarnavęs“ Skuodo rajone. Beje, automobilių skuodiškiai tikrai naudojo gaisrams gesinti, jis nebuvo kokia nors „išeiginė“ mašina. Šiandien jos komplektacija dar ne visai galutinė, tačiau pati technika yra tvarkinga: siurblys veikia, kopėčios netrumpos ir dar štai visos žarnos su švirkštu. Komanda sudaryta iš šešių šaulių ir jų vadovo. Iš

Greitai, greitai – dega! Tiesa, tai tik parodomasis gaisras

Kovoti su ugnimi mokam

V. Kilpio nuotrauka

viso turime paruošę dešimt šaulių-ugniagesių.

Tai buvo Jūsų idėja? Galbūt sekate prieškario šauliais, kurie turėjo ne vieną stiprią gaisrininkų komandą?

Viskas gerokai paprasčiau. Jei nori būti gaisrininku, privalai turėti priemonių tam darbui atlikti. Automobilis šiuo atveju – bene pagrindinis dalykas. Taigi seniai norėjosi turėti visus reikalavimus atitinkančią transporto priemonę, juo labiau, kad tai įdomu ir jaunimui, o ir pačios Sąjungos lygis dėl tokios papildomos veiklos kyla. Taip ir sumąsčiau. Žmonių, tinkamų būti gaisrininkais, turiu...

Technikos įsigijimo aplinkybių nepasakosiu – tai tikrai varginantis dalykas. Kol kas gaisrinis automobilis re-

gistruotas mano vardu, nes kitaip nepavyko pereiti techninės apžiūros, tačiau ateityje yra galimybė jį registruoti kaip Lietuvos šaulių sąjungos automobilį. Matyt, tai buvo Dievo Apvaizdos ženklas: priėmęs į kuopą vieną šaulį sužinojau, kad jis yra gaisrininkas ir dirba Mažeikių priešgaisrinės apsaugos tarnyboje. Jis ir tapo šaulių-gaisrininkų komandos vadu. Privalau paminėti, kad mūsų komandos pasirengimas yra artimas tikrųjų ugniagesių-gelbėtojų pasirengimui. Ateityje planuojame į šią veiklą įtraukti daugiau jaunimo.

Turiu svajonę įsigyti dar vieną priešgaisrinį automobilį – vokiškąjį „Magirus“.

Gaivinate prieškario tradiciją?

Taip, kai ruošė knygą apie Lietuvos šaulius, skaičiau, kad Mažeikiuose būta tvirtų šaulių – gaisrininkų komandų, kurie realiai vykdė gerus darbus. Neabejotinas paskatino ir LŠS vado ats. plk. Antano Plieskio pritarimas. Pakako tik užsiminti, ir vadas iš karto palaikė šią idėją, todėl darbus tęsime. Pirmiausia reikia užbaigti komplektuoti šį automobilį, nes dar vieno kitos priemonės trūksta – žibinto, keleto švirkštų, siurbliuko, dar šiokių tokių detalių. Norint realiai vykdyti užduotis reikia pasirengti rimtai.

Kaip Jūs realiai įsivaizduojate dalyvavimą gesinant gaisrus? Ar tai įmanoma?

Jau esame dalyvavę tokiuose įvykiuose. Degė Renavo durpynas, todėl buvome perspėti prieš kelias valandas ir pakviesti pagelbėti, taigi vykome į gaisravietę padėti ugniagesiams. Panašiai turėtų nutikti ir šiuo atveju – savaimė suprantama, akies mirksniu į gaisrą mes neatvyksime, tačiau tam tikrais atvejais galime realiai padėti jau plušantiems specialistams. Manau, tai tik laiko klausimas, kada būsime žinomi ugniagesiams-gelbėtojams, ir jie įtrauks mus į savo pagalbininkų sąrašus.

Ar nebuvo sunku prisikviesti vyrus?

Ne, tikrai ne. Užteko tik užsiminti, ir komanda atsirado. Daugelis iš komandos vyrų yra patys prisidėję prie gaisrinio automobilio remonto. Visi norėjo būti vairuotojais. Šis automobilis yra pravažiavęs tik 18 000 kilometrų, tai iš tiesų nedaug. Beveik nauja transporto priemonė, tik gamybos metai seni.

Girdėjome, kad jūsų automobilių kolekcijoje esama ir daugiau „perliukų“...

Taip, turiu šį bei tą (juokiasi). Turiu ZIL, GAZ, UAZ markės rusiškų automobilių. Taip pat greitosios pagalbos automobilį, IVECO karišką sunkvežimį, dar penkis motociklus MK su priekabomis. Bandysime visa tai pademonstruoti per šaulių sąskrydį, kuris vyks Žemaitijoje. Tokia technika pritraukia žmones, sudomina juos, verčia domėtis ir pačia Sąjunga. Dar planuoju suburti ir dviratininkų būrelį, tačiau tik su tikrais kariškais dviračiais. Kol kas turiu tik vieną tokį, bet reikia stengtis ir, manau, atsiras dar ir šaulių dviratininkų kolona...

Bendravo Lolita Sipavičienė ir Valdas Kilpys
„Trimito“ išvykos po Žemaitiją metu

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Šaulys – pilietis ir patriotas: Vyčio kryžiaus kavalierius dimisijos majoras Vytautas Balsys

Su bendrakursiu Albinu
Matiku 1942 m.

Neseniai devyniasdešimtmetį atšventęs šaulys, partizanas, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio štabo viršininkas dimisijos majoras Vytautas Balsys veiklos nestinga. Tai akivaizdu vos pradėjus bendrauti: į Kauno karininkų ramovėje esantį jo kabinetą, kurio langai žvelgia į A. Mickevičiaus gatvės namų stogus, vis užsuka žmonės, nori kažko pasiteirauti, kai ko paklausti, kai ką sužinoti... Prieš pat Ariogaloje vykusį kasmetį politinių kalinių ir tremtinių suvažiavimą, kuriame garbusis šaulys visados dalyvauja, dar laukė susitikimas su stovyklaujančiais jaunaisiais šauliais. Kviečiamas ar pareigos vedinas Vytautas Balsys dalyvauti neatsisako niekur. O kviečiamas yra daug kur, nes tai žmogus – gyva legenda ir mūsų Tėvynės istorija.

Laisvėje gimsta laisvi

Esu gimęs ant Nemuno kranto netoli Zapyškio mažžemių šeimoje. Tėvai augino mus, keturis brolius, kurių vyriausias buvau aš, ir našlaitę. Kaip dabar atsimenu 1939-ųjų rugsėjo pirmąją tėvelio ištartus žodžius: „Vytele, prasidėjo karas.“ Man tada ėjo septyniolikti. Mūsų žemė rubežiavosi su Zapyškio šaulių būrio vado Klemenso Poderio žeme. 1941-aisiais, kai vokiečiai pradėjo sovietų okupuotos Lietuvos puolimą, šaulys skyrė man užduotį: suskaičiuoti, kiek rusai miestelyje turi milicininkų, arklių ir kita, mat viską slėpė trijų metrų aukščio lentų tvora. Įsilipęs į kriausę, augančią greta milicijos būstinės, Savickienės sode, užduotį įvykdžiau. Tai buvo pirmoji mano, piliečio ir patrioto, užduotis, kurią sėkmingai įvykdęs savo akyse tarsi pora metų paaugau.

Prasidėjus antrajai okupacijai – 1944-aisiais – generolo Stasio Raštikio brolis Julius, su kuriuo kartu tarnavome kariuomenėje, atvykęs su žmona į tėviškę pasiūlė kartu trauktis į Vakarus. Nesutikau, nes man atrodė, kad toks veiksmas tolygus išdavystei: negaliu palikti jaunesnių brolius ir tėvus likimo valiai. Taigi palydėjau draugą iki Nemuno ir atsisveikinau. Tuo metu paskelbė mobilizaciją į sovietų kariuomenę. Mobilizuoti turėjome būti ir mudu su jaunesniu broliu. Kadangi tėvelis buvo tikras patriotas bei pakankamai drąsus žmogus, mudviem patarė: „Vaikai, geriau žūkite savoje žemėje už savo laisvę, nei okupantų, kovodami už jų interesus.“ Taip pastūmėti pasirinkome kelią ir jam pasiruošėme. Prie rūšio įsirengėme bunkerį keturiems žmonėms, tvarte tarp lubų slėptuvę, kur atsigulęs ant pilvo spausdinimo mašinėlę spausdinau atsisaukimus.

Miško broliai

1944 metais prieš pat žiemą Lietuvos puskarininkis Jonas Misevičius organizavo Kazlų Rūdos miškų masyve bunkerų statybą. Iškasėme vieną kokiai trisdešimčiai žmonių, jis dabar atstatomas, ir greta mažą bunkeruką sužeistiesiems. Taip pradėjau partizanauti.

1945 m. vasario 21-osios vakarą gavome vado įsakymą nuvykti į Žiemkelio stovyklą, esančią maždaug už dvidešimties kilometrų nuo mūsų, kuriai vadovavo kapitonas Arlauskas. Naktį per pusnis trise – Juozas Misevičius, Kazimieras Bieliauskas ir aš – susirandame Arlauską, perduodame voką, o aš pasiteirauju partizanaujančių savo gimtojo Kluoniškio vyrų Liktoraičio ir Morkūno. Pasirodo, jie įsikūrę dar už trijų kilometrų esančioje stovykloje. Kartu su vietiniu partizanu dar neprašvitus pasiekiame jų stovyklą: aplink pelkė, miškelis ir žeminė. Vos spėjau pasisveikinti, tik nusimetu kailinius, kai pasigirsta sargybinio šūvis, o vėliau papliūpos. Per medinį namuką kulkos kiaurai skrieja, išėjimas siauras, durys vienerios. Pirmasis pro duris šoka Liktoraitis, jį suvarpo kryžminės ugnis, paskui Morkūnas... Nusikabinu automata, panteros šuoliu šoku pro duris ir aš, nes kitos išeities nėra. Kulka perveria koją, kita peršauna klubą, tačiau, laimei, spėju pasislėpti už kelmo. Užsiveržiu kraujuojančią koją, pasirošiu granatą. Sprogdinti ją nutariu tik tada, kai rusai priartės, kad kompaniją turėčiau – smagiau bus. Tačiau to daryti neteko – atsilaikiau. Sovietai stovyklos neužėmė – vakarop į pagalbą atėjo Arlausko vyrai. Po susišaudymo rusai atsitraukė. Kaip vėliau pastebėjau, būtiniosios tarnybos kariai nebuvo tokie žiaurūs kaip pokario. Kiek-

vienas troško gyventi: guli pusnyje iki pusės pasislėpęs ir šaukia: „Ura! V period! (Valio! Pirmyn! – rus.), tačiau atakuoti nekyla.

Likę gyvi – žuvo šešiolika, tarp jų ir patsai vadas – vyrai prie kelmo rado mane su granata rankoje... Jų dėka išlikau gyvas. Atvežė į bunkerį. Partizanų pažįstama medicinos sesuo atnešė rivanolio (į istoriją nueinantis antiseptikas – aut. past.) ir vandenilio peroksido. Jais ir gydžiausi: ploviau žaizdas, dėjau kompresus... Nors po žeme buvo pilna parazitų, pasveikau be daktarų pagalbos.

Dar besigydant bunkeryje į stovyklą iš Kauno atsikraustė du Vakaruose apmokyti desantai: vienas iš vyrų, su dviem mauzeriais, uniformuotas, slapyvardžiu Šoferiukas, kaip vėliau paaiškėjo, buvo KGB užverbuotas žmogus. Karo pabaigoje KGB jau buvo užmezgusi voratinklį: permetant iš Vakarų desantą, mūsų žmones sutikdavo kėgėbistai. Po kautynių nepagalvojęs daviau broliui perduoti mamai išskalbti kruvinus marškinius. Nuo to laiko mamelė netikėjo, kad esu gyvas. Gegužę, tada jau vaikičiau pasiramsčiuodamas lazda, paprašiau vado leidimo su penkiais vyrais išeiti iš stovyklos: norėjau pasirodyti motinai, kad esu gyvas. Šoferiukas irgi prilipo. O vieną naktį dingo. Iškart pasiūliau vadui mesti jį į bunkerį, tačiau šis patikėjo vyro pasiaiškinimu buvus „pas mergas“. Dingimo pasekmių ilgai laukti neteko...

Išduoti, bet nepalaužti

Birželio 12-osios vakarą keturiolika vyrų atėjome į Kluoniškį: planavome keltis į naują stovyklą prie Pavilkių. Nespėjome. Kitą rytą sodybos trobesius uždegė padegamosios kulkos: apie mūsų buvimo vietą jau žinojo sovietai. Tuo metu spausdinau rašomąją mašinėlę tvarte įrengtoje slėptuvėje. Liepsnoms laižant sienas iššokau pro langelį. Susidūriau su dviem pasalomis. Tačiau žūti nebuvo lemta. Vėliau, kai pavojus praėjo, pamačiau, kad mano marškinų rankovės sušaudytos taip, kad karo vien tik siūlai. Tačiau pats – nė vienos kulkos nepaliestas. Mačiau, kaip kulkos, skirtos man, sminga į žemę, bet manęs neliečia. Stebuklas.

Per kautynes penki partizanai žuvo, tarp jų ir mano septyniolikmetis brolis Viktoras, buvęs kartu su radistu bunkeryje. Radistas išsigelbėjo, nors smarkiai apdegė, o

brolis užduso...

Rugpjūčio pabaigoje mūsų stovykla, į kurią tada jau buvo pasitraukęs ir tėvelis, Šoferiukui talkinant buvo apsupta. Radistas nusisovė, o tėvelio likimo nežinau iki šandien. Greičiausiai nukankino...

Vėliau prasėdo masinės išdavystės. Sniečkus, matydamas, kad partizaninė kova nesiliauja, kreipėsi į Maskvą, prašydamas įsteigti sribų organizaciją (*istrebitelnyj bataljon* – naikavimo batalionas rus. – aut. past.). Šiems žmonėms iš pradžių net atlyginimo nemokėjo, tik suteikė teisę plėsti ir grobti. Tai jie puikiai vykdė. Tapo labai sunku, nuolat trūko maisto. Išplėšėme archyvą, kuriame buvo saugojami skylmušiu pramušti mirusiųjų pasai. Pasiėmęs Liudvikos Franienės pasą ir „tapęs“ Liudu Franieniumi perėjau į Birutės rinktinę, įsikūrusią netoli Kauno botanikos sodo. Čia vieną dieną buvau sučiuptas: atsibudau kompozitoriaus Šimkaus namuose ant grindų: surakintas, visas kruvinas. Paskui – Norilskas bei devyneri metai anglių kasyklose, be vardo, be pavardės. Visą laiką buvau tik Z 787 – ant nugaros, ant kepurės, ant kojos.

Lageryje tarp penkių tūkstančių kalinių kalėjo visokių žmonių: virtuvėje, brigadininkais ar kitose geresnėse vietose būdavo įdarbinami nusikaltėliai, kurie paprastai buvo informatoriai: pranešinėjo, apie ką mes, politiniai kaliniai, kalbamės. Iki šiandien nežinau, kodėl ukrainiečiai, tai yra vienas jų atstovas, buvęs ketvirtakursis studentas, kreipėsi į mane siūlydamas steigti pogrindžio organizaciją. Pasitaręs su tautiečiais sutikau. Tapau atsakingu už visą Pabaltijį: Lietuvą, Latviją, Estiją, už rusus – pulkininkas Zadorižnyj, nuteistas dvidešimt penkeriems metams už tai, kad švėsdamas pergalę Berlyno restorane pagyrė kažkokią amerikiečių techniką. Buvo protingas rusas, dvidešimt metų vyresnis už mane, tad nuolat jaučiau jo tėvišką globą. Mūsų geležinis trejetas po metų suorganizavome streiką. Jam sąlygos susiklostė palankios: buvome vienintelė anglių kasykla Norilске. Jeigu nekastume anglies, užšaltų lydymo krosnys, sustotų elektros energijos tiekimas. O ką tai reiškia mieste, kur keturi mėnesiai naktis!? Atvažiavo šachtos viršininkas, kuriam pasiskundėme, kad streikuojame, nes netekome vilties: esame mušami, alkani. Jo įsakymu iš lagerio išvežė banditus. Nuo tada visi likome kaip viena šeima. Iki pat Stalino mirties, kai politiniams kaliniams pradėjo leisti sugrįžti namo.

Po trečio apsilankymo komisijoje išleido ir mane. Atsimenu iki šiandien prokuroro generolo žodžius: „Esi paleidžiamas anksčiau laiko, netgi bausmės neatbuvęs, bet atsimink, niekše, dar nesi perauklėtas – dešimt metų tremties. Rinkis Norilską ar Džeskasganą. Taip 1956-aisiais atsibeldžiau į Kazachstaną ir dešimt metų dirbau vario kasykloje. Gera iš šio buvimo viena – pavyko baigti Prekybos technikumą.

Atgal į Lietuvą

1966-aisiais pasiėmęs mamelę, kuri kankinosi Irkutске, grįžau į Kauną, kur niekas mūsų nenorėjo registruoti. Milicininkai apgaudinėjo ir plėšė: paima 500–600 rublių

Norilске su likimo broliais. Stovi antras iš kairės

kyšį už registraciją, o kai ateini į poskyrį, išgirsti: „Dink, niekše.“ Ir taip metus laiko. Jau buvau nusprendęs grįžti atgal: išleidau visas santaupas, o dirbti negalėjau, nes buvau neregistruotas užburtas ratas. Pagalbos paprašiau aktoriaus, komunisto Petro Likšos, su kurio broliu Antanu kartu kalėjau. Atsakęs į klausimą, jog buvau nuteistas už dainą apie Staliną, išgirdau pažadą pagelbėti. Po dviejų trijų mėnesių artistas, kurio trys broliai kalėjo Sibire, man rankos neduoda: už „piršlybą banditams“ žmogus gavo griežtą papeikimą. Tačiau leidimą prisiregistruoti vis tik gavau. Pirmojoje Birutėje radau kambarį. Neregistruoja, mat reikia 13 kvadratinų metrų ploto, o iki tokio čia trūksta 13 centimetrų. Vėl akligatvis. Tada pats nuėjau į KGB rūmus. Ukrainiečiui pulkininkui sakau: „Pasilieku čia arba einu vogti: metai negaliu prisiregistruoti ir įsidarbinti. Ką man daryti?“ Kabinete sėdėjo dar du civiliai, vienas kurių, pasirodo, buvo „nuboksuotas“ už talkininkavimą registruojant mieste kolūkiečius, kas tuomet nebuvo leidžiama, milicijos viršininkas. Jis ir paragino KGB pulkininką pagelbėti man. Tada mano golgotos baigėsi.

Įsidarbinti nebuvo sunku: darbo neteko ieškoti, jis pats mane susirado. Pirmą darbovietę laisvėje tapo Žemės ūkio technikos bazė, kur išdirbau dešimt metų.

Po laimingą žvaigždę gimęs

Atgavus nepriklausomybę ėjau kartu su Sąjūdžiu, susikibęs rankomis stovėjau prie Aukščiausiosios Tarybos: visi drauge dainavome, kartu nakvojome ir tikėjome laisve. Smagu, kad mūsų vargas veltui nenuėjo. Tik skaudu, kad visokios sovietinės atliekos išvogė ir išsidalijo Lietuvos turtą. Skaudu dėl kitų dalykų... Neseniai teko apsilankyti pas premjerą Algirdą Butkevičių. Sakau: „Mes, pensininkai, nuoširdžiai padėjome, sutikome, kad mūsų pensijos būtų sumažintos prasidėjus krizei, bet ji baigėsi... Bent tiems, kurie 80-ies sulaukė, pensijas grąžinkite. Karstui. Tai premjeras užsirašė.“ Bet šiandien, žiūriu, jau kalbama apie tarnautojų atlyginimų pakėlimą...

Nuo 1993–ųjų, kai pradėjau vadovauti Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio štabui (Lietuvos laisvės kovos sąjūdis atkurtas 1990 metais remiantis Partizanų vadų 1949 metų vasario 16 d. Deklaracija – aut. past.), taip ir plušu be atostogų – niekas neišleidžia į pensiją. Bet amžius daro savo: mūsų, partizanų, gretos nuolat retėja, tad šiandien galvoju apie tai, kaip reikės užbaigt veiklą, nes mūsų niekas negali pakeisti. O ir nelinkiu, kad dar kada nors Lietuvai tektų patirti partizaninį karą. Visus savo veiklos pėdsakus planuojame palikti Karo muziejui.

Lietuvai norėtusi palinkėti greičiau išlįsti iš Raudonojo molio. Skaudu matyti, kad Tėvynė šiandien tokia suskaldyta, kupina pavydo, pagiežos. Tai vis okupacijos pėdsakai. Ko gero, kol neišmirs okupacijos dalyviai, niekas nepasikeis. Kadangi bendrauju su jaunais žmonėmis, galiu patvirtinti, kad dabartiniai vaikai yra geri. Su jaunuimais susitinku neretai – daug kartų teko lankytis mokyklose, kalbėtis su jaunuomene Šaulių sąjungos organizuojamose stovyklose. Tačiau kartą buvau šokiruotas,

kai atėjęs į susitikimą gimnazijoje su kokiais dviem šimtais mokinių supratau, kad nė vienas aštuntokas nežino, jog Lietuva 50 metų buvo okupuota. Vėliau direktorius paaiškino, kad tokia mokymo programa: dabar vaikai skaito apie kunigaikščius, tik dešimtoje klasėje mokysis naujausiosios istorijos... Labai gaila ir skaudu, kad per visus 23-ejus nepriklausomybės metus vienintelis profesorius Zigmąs Zinkevičius, būdamas švietimo ministru, ėjo teisinga mokymo reformų kryptimi. Nors nelengvai viskas sekė. Atsimenu, kartą net prisipažino: „Ko gero, teks atsistatydinti.“ Kryptingai daroma taip, kad vaikai kuo mažiau žinotų.

Nepaisant nieko, esu optimistas, tad tikiu, kad Lietuva nusiplies visą raudonumą ir taps tokia pat, kokia buvo po 1918-ųjų nepriklausomybės paskelbimo – visi tarsi viena šeima: dirbo išvien, didžiavosi savo Tėvyne. Vienybė, pagarba, atsakomybė – tai buvo svarbiausios žmogaus vertybės, kurių šiandien, deja, trūksta. Ačiū Dievui, kad šiandien turime puikų Šaulių sąjungos vadą Antaną Plieskį, puikų jaunųjų šaulių vadą Vytautą Žymančių, kurie daug nuveikė ir veikia mūsų patriotinės organizacijos, jos narių, taigi Lietuvos žmonių ugdymo labui. Apskritai džiaugiuosi dabartine Šaulių organizacijos veikla: juk mes atliekame itin svarbų darbą.

Bendravo Lolita Sipavičienė

Likusiai gyvi iš dvidešimties po Žiemkelio kautynių (1945-02-26). Iš kairės sėdi Antanas Naudžius, Vytautas Balsys; stovi Kazys Jaraš ir Antanas Pažėra. 1995 m. Šiandien yra tik vienas liudytojas – V. Balsys

Autoriaus archyvo nuotraukos

85-metį paminėjo akvarelės paroda

Kuopos archyvo nuotr.

„O kas gi Tu esi, Tėvyne?“ – tai tautos poeto Justino Marcinkevičiaus klausimas mums visiems. Lengvai į tą klausimą atsakysime birželio 22 d. apsilankę Raseinių šaulių 7-osios kuopos šaulio, tautodailininko Jono Saurazos asmeninėje akvarelės darbų parodoje, kurią menininkas surengė 85-ojo gimtadienio proga. Raseinių krašto istorijos muziejuje eksponuotas aštuoniasdešimt vienas akvarelės darbas: Lietuvos garbinga praeitis, tyras lietuviškas kaimas, Maironis, srauni Dubysa, mėlynas Nemuno vingis ir skaudi tautos Golgota okupacijos metais.

Į parodos atidarymą susirinkę dalyviai išsakė daug šiltų žodžių jubiliatui. J. Saurazą sveikino Lietuvos šau-

lių sąjungos vadas ats. plk. Antanas Plieskis, LK Kauno įgulos karininkų ramovės viršininkas mjr. Donatas Mazurkevičius, Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vadas Minvydas Mikalauskas, Raseinių 7-osios kuopos šauliai, „Pegaso“ Raseinių menininkų draugijos atstovai, draugai ir artimieji. Jonas Sauraza kiekvienam parodos atidarymo dalyviui padovanojo po geriausių savo darbų mini kūrybos rinkinį.

Jonas Babonas

Kauno apskr. Vytauto Didžiojo šaulių

2-osios rinktinės Raseinių šaulių 7-osios kuopos vadas

Šventinę nuotaiką kūrė šauliai

Vasara – ne tik atostogų, bet ir įvairių švenčių metas. Vienoje iš tokių, organizuotų Pajevonio (Vilkaviškio rajonas) bendruomenės, aktyviai dalyvavo ir Vilkaviškio kuopos šauliai. Ne kaip žiūrovai, o aktyvūs dalyviai.

Šventė kaip visada prasidėjo šv. Mišiomis Pajevonio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje. Vėliau Pajevonio šile vyko koncertinė programa, kurioje seniūno, šaulių kuopos vado Gedimino Bisikirsko pakviesti dalyvavo ir Vilkaviškio P. Karužos šaulių 6-osios kuopos mišrus vokalinis ansamblis „Šaulys“, vadovaujamas būrio vado Algimanto Šerono bei kaimo kapela „Šaulė“. Po apdovanojimų nusipelnusiems miestelio gyventojams koncertinę programą pradėjęs šaulių ansamblis sudainavo dainą apie Vilkaviš-

kio kraštą, kurioje minimi pajevoniečiai, sunkiu laikotarpiu išsaugoję paminklą Vytautui Didžiajam. Kuopos dainininkai nusipelnė gausių žiūrovų aploдимentų.

Juozas Bačinskas

Marijampolės apskr. šaulių 4-osios rinktinės

Vilkaviškio P. Karužos šaulių 6-osios kuopos vado pavaduotojas

S. Ignatavičiaus archyvo nuotr.

1 990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba paskelbus Lietuvos valstybingumo atstatymo aktą, šalies vadovai nuo pirmųjų dienų dėjo daug pastangų įteisinant sovietinės kariuomenės išvedimą iš Lietuvos teritorijos. Tuo metu Lietuvoje tarnavo per 35 tūkstančius sovietinės kariuomenės kariškių.

Pirmasis oficialus derybų dėl Rusijos kariuomenės išvedimo delegacijų susitikimas įvyko po sovietinės imperijos žlugimo – 1992 m. sausio 29 d. Lietuvos delegacijai vadovavo Seimo narys Česlovas Stankevičius, Rusijos derybininkams – S. Šachrajus. Po dviejų dienų derybų (sausio 31 d.) Vilniuje abi delegacijos pasirašė bendrą komunikatą. Lietuvos delegacijos sudėtyje buvo S. Stačiokas, V. Vada-palas, V. Sinkevičius, R. Ozolas, E. Jerašiūnas, A. Butkevičius, E. Nazelskis, G. Šerkšnys, V. Navickas, S. Pečeliūnas, V. Jarmolenka, A. Venskųs ir V. Katkus.

Rusijos kariuomenę išvesti iš Lietuvos teritorijos, kaip neteisėtai ten esančią, buvo pareikalauta ir 1992 m. liepos mėnesį Helsinkyje vykusioje konferencijoje. Tuo tarpu vykstant tarpvalstybinėms deryboms ir Rusijai mažinant savo kariuomenės skaičių, pamažėl buvo imta mažinti Rusijos kariuomenės kontingentą Lietuvoje.

1992 m. kovo 3 d. Krašto apsaugos ministro pavaduotojas pulkininkas leitenantas Jonas Gečas pasirašė pirmąjį perdavimo-priėmimo aktą dėl užimamo Rusijos karinio

20 metų be okupacinės svetimos kariuomenės

53 metus 2 mėnesius 16 dienų 8 valandas ir 47 minutes.

Tiek laiko Lietuvos žemę mindė okupacinės-svetimos kariuomenės kareivių batai. Tiek laiko Lietuvos žmonės buvo priversti matyti priešiškus okupacinės kariuomenės kariškių veidus ir svetimą karinę uniformą, girdėti svetimą kalbą, jausti šios kariuomenės jėgos slėgį. Tūkstančiai enkavedistų, emgėbistų ir kagėbistų nužudytų, žuvusių už Lietuvos laisvę, mirusių nuo bado, vergiško darbo, šalčio ir ligų stalininiuose tremties lageriuose suluošintų gyvenimų... marios kraujo ir upės ašarų – tai tokios šios ilgos ir skaudžios okupacijos pasekmės. Lietuvoje tėra tik menkutė dalelytė šeimų, kurios nenukentėjo nuo šios okupacijos.

Je neįsigaivė!
1992 m. sausio, diena

dalinio Nr. 36839 objekto Mickūnuose. 1992 m. birželio 17 d. Lietuvos Respublikos tarpžinybinė karinių objektų priėmimo-perdavimo komisija, vadovaujama Krašto apsaugos ministerijos sudarytos darbinės grupės, pasirašė dviejų Rusijos karinių objektų perdavimo-priėmimo aktus. Nuo tos dienos Lietuvoje neliko priešlėktuvinio zenitinio diviziono Nr. 90450 už Palangos aerouosto, užėmusio 14 ha žemės plotą bei Nemirsetos priešlėktuvinės gynybos poligono Nr. 42283, kurio plotas buvo 1300 ha.

1992 m. liepos 1 dieną Vilniuje į buvusią sovietinės kariuomenės Priešlėktuvinės gynybos radioelektronikos aukštosios vadų mokyklos patalpas įsikėlė Krašto apsaugos ministerijos Karo mokykla. Tų pačių metų liepos 17 dieną čia pirmąjį egzaminą laikė būsimieji kariūnai.

Pagal derybininkų sudarytą grafiką Rusijos kariuomenė turėjo būti išvesta iki 1993 m. rugsėjo 1 d., tačiau iš Rusijos pusės buvo nemažai trukdymų, nukreiptų prieš jos kariuomenės išvedimą. 1993 m. kovo 29 d. Rusijos gynybos ministras P. Gračiovas pareiškė, kad sustabdomas Rusijos kariuomenės išvedimas iš Baltijos valstybių. Šį Rusijos gynybos ministro pareiškimą Rusijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai motyvavo, jog kariuomenės išvedimas iš trijų Baltijos valstybių sustabdomas dėl to, kad Baltijos šalys su Rusija nebuvo pasirašiusios sutarčių dėl kariuomenės išvedimo, o be to neišspręsti socialiniai kariškių klausimai. Į tokius Ru-

sijos veiksmus iškart reagavo JAV, Didžiosios Britanijos, Norvegijos, Islandijos ir Kanados gynybos ministrai, kurie palaikė Baltijos valstybių siekius. Tai buvo patvirtinta ir NATO gynybos ministrų susitikime su Rytų Europos valstybių gynybos ministrais. Rusijos mėginimas sustabdyti kariuomenės išvedimą nepavyko.

1993 m. rugpjūčio 31 d. 19 val. 22 min. tuometinis Krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius Prezidentūros salėje informavo Prezidentą Algirdą Mykolą Brazauską, čia susirinkusius Seimo ir Vyriausybės narius ir vadovus, akredituotus užsienio šalių diplomatus atstovus ir karinius ataše, šalies ir užsienio žurnalistus, tai kad paskutinis Rusijos karinis dalinys 18 val. 5 min. Paliko savo dislokacijos vietą ir po kelių valandų išvyko iš Lietuvos teritorijos.

„Apie kitos šalies armijos išvedimą Lietuvos žmonės svajojo nuo pat 1940 metų. Jie niekada nesitaikstė su okupacija, stengėsi tapti savo šalies šeimininkais. Armijos išvedimas suteikia ne tik platesnį suverenitetą, bet ir

padidina kiekvieno piliečio atsakomybę už jo veiksmus Tėvynės labui“, – kalbėjo Prezidentas A. M. Brazauskas. Jis padėkojo demokratinėms pasaulio valstybėms, parėmusioms Lietuvos siekius tarptautinėse organizacijose.

Likus penkiolikai minučių iki 1993 m. rugsėjo 1-osios – grafike numatyto Rusijos okupacinės armijos išvedimo termino, paskutinis ešelonas su Rusijos kariuomenės dalinio turtu išvyko iš Lietuvos. Kenos geležinkelio stoties dokumentuose yra pažymėta, kad šis paskutinis ešelonas Lietuvos Respublikos valstybinę sieną kirtė 23 valandą 47 minutes. Tą dieną Vilniuje ir didžiuosiuose Lietuvos miestuose vyko įvairūs šventiniai renginiai, skirti Rusijos okupacinės kariuomenės išvedimui.

Stasys Ignatavičius ir Gintautas Tamulaitis
*Lietuvos šaulių sąjungos Kauno apskrities
Vytauto Didžiojo 2-osios rinktinės šauliai*

„Angelui“ – 10

Vienas iš gražiausių Rokiškio rajone, o gal ir visoje Lietuvoje, paminklų partizanams yra Panemunyje. Pagrindinis paminklo pastatymo organizatorius ir idėjos autorius – buvęs partizanas A. Varanuskas. Monumentas pastatytas 2003 m., skulptorius K. Kisielis.

Prieš dešimt metų Panemunyje sparnus išskleidė „Angelas“, skirtas atminti 50-iai žuvusių partizanų, kurių kūnai buvo sumesti ir užkasti netoliese esančiame durpyne. Kartu tai paminklas ir 140-iai Panemunio apylinkių partizanų, kritusių už šalies laisvę, įamžinimas. Kaip teigia vietos gyventojai, „Angelas“ apgaubia visus savo sparnais, saugo ir globoja.

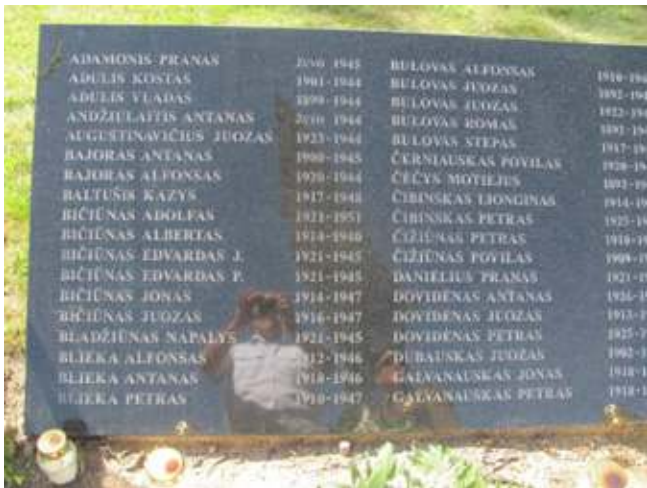
Šiemet rugpjūčio 17 d. pagerbti partizanų atminimo į Panemunį suvažiavo daug svečių.

Rokiškio 9-osios jaunųjų šaulių kuopos kvietimu atvyko ir Latvijos Respublikos Ludzos bei Ciblos miestų jaunieji šauliai. Tikime, kad tai – draugystės ir bendradarbiavimo su Rokiškio rajono jaunaisiais šauliais pradžia.

Žiūrint į „Angelą“, paminklą, pastatytą Lietuvos gynėjams, žmonėms, kurie mylėjo Tėvynę, žuvo už jos laisvę, apima jausmas, kad jis sako gyviesiems: mylėkite artimą, mylėkite Tėvynę Lietuvą, ir aš Jus apsaugosiu.

Ats.kpt. A. Veikšys

*Panevėžio apskr. šaulių 5-osios
rinktinės Rokiškio jaunųjų šaulių 9-osios kuopos vadas*

prof. Aleksandro Vitkaus nuotr.

Prie Šv. Trejybės bažnyčios prieigų rikiavosi Lietuvos šaulių sąjungos jaunieji šauliai, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos (LLKS) nariai, partizanai, tremtiniai, savanoriai, kariškiai, svečiai iš Latvijos – jaunsargiai, miestelio visuomenė ir kiti svečiai. Po šv. Mišių, kurias kartu su vyskupu Jonu Kaunecku aukėjo ir mons. Alfonsas Svarinskas, visi patraukė prie „Angelo“, paminklo partizanams. Dalyvių kolona, kurioje matėsi daug jaunimo, o tai itin džiugina, nutysio kelis šimtus metrų. Didingas, nulenkęs galvą ir išskleidęs sparnus „Angelas“ pasitiko renginio dalyvius. Prasidėjo iškilmingas žuvusiųjų už Lietuvos laisvę šiame krašte 1944–1954 metais minėjimas ir kovotojų pagerbimas.

Panemunio valsčiuje žuvo per šimtą partizanų. Partizaninio judėjimo pradžioje, 1944 metų gruodį, miestelį vadavo apie 300 kovotojų, šturme dalyvavo ir Pandėlio apylinkių partizanai. Apsuptos iš visų pusių NKVD, milicijos ir stribų grupės gynėsi, bet jų pasipriešinimas buvo palaužtas. Per operaciją žuvo vienas partizanas. NKVD struktūrų darbuotojai buvo tardomi, dvylika aršiausių stribų ir enkavėdistų sušaudyti. Atsitraukdami partizanai išsigabeno NKVD dokumentus, veiksmų valsčiuje planus, ginklus.

Prie paminklo ypač jausmingai kalbėjo tremtinių atstovė, prisiminusi savo tėvo dienoraštį. LLKS valdybos pirmininkas Jonas Burokas priminė, kad „darbas įamžinant partizanų atminimą dar nesibaigia, labai svarbu išaiškinti žuvusiųjų palaikų išniekinimo ir užkasimo vietas.“ Rokiškio vicemeras konstatavo, kad identifiukuota tik pusė Panemunio apylinkėse žuvusių partizanų. „Manau, kad dar yra gyvų liudininkų, ar net budelių, tiesiogiai dalyvavusių patriotų žudynėse. Todėl būtina juos apklausti, išsiaiškinti, kur yra tos vietos, kad ir apytikrės. Gal reikėtų kreiptis į egzekucijų vykdytojus, kad jie nenusineštų sąžinę apsunkinančių negėrų darbų į amžinybę? Pagerbkime ne tik žuvusiųjų atminimą, bet visada prisiminkime ir gyvuosius, nes jie reikalingi ne tik globos, bet ir pagarbos. Šiame renginyje partizanų apygardų vėliavos jau nedalyvavo. Gaila, kad nė vienas renginyje dalyvavusiam partizanui nebuvo suteiktas žodis. Nepamirškime garbingo partizanų žygdarbio, būkime nepakantūs istorijos klastotei, kurios labai apstu žiniasklaidoje, radijo, televizijos laidose, interneto komentaruose; juk

Žuvusiesiems partizanams atminti

Rugpjūčio 17 d. Panemunyje, Pandėlio seniūnijos miestelyje, vyko iškilminga ceremonija: prie paminklo partizanams „Angelas“, pastatyto prieš 10 metų, buvo pašventintos atminties plokštės su jose iškaltomis žuvusių partizanų pavardėmis.

ne paslaptis, kad esame Rusijos ir Baltarusijos slaptųjų tarnybų dėmesio centre,“ – kalbėjo vicemeras.

Vyskupas Jonas Kauneckas, pašventino vardines partizanų marmurines plokštes ir po tylos minutės nuaidėjo atminimo pagarbos šūvių salvės.

Besiskirstant dalyviams pastebėjau buvusį kolegą, valstybės tarnautoją Izidorį Bliaką. Marmurinėse plokštėse partizanams atminti mačiau iškaltas tris Bliakų pavardes, tad paklausiau, ar tai jo giminės. Izidorius sutiko papasakoti kraupios ir skaudžios šeimos istorijos dalelę: „Šis kraštas yra mūsų tėvų gimtinė. Sovietams okupavus Lietuvą, partizanų junginiuose už Lietuvos laisvę kovojo visi patriotai, tarp jų ir Bliakai. Marmuro plokštėse iškaltos jų pavardės: Antanas Blieka, Alfonsas Blieka ir Petras Blieka. Antanas – mano tėvas, o Alfonsas ir Petras yra tėvo broliai. 1943 m. Rokiškio apskrityje Panemunės valsčiuje legaliai veikė Čedasų miestelio partizanų būrys, vadovaujamas Kazio Kalpoko, kuriam buvo ir mano tėvas Antanas Blieka. Po 1944 m. gruodžio Panemunės šturmo, Čedasų būrio vadui Kaziui Kalpokui pasitraukus į kitą būrį, mano tėvas buvo paskirtas Čedasų naujuoju būrio vadu. 1946 m. rugsėjo 5 d. išdavikui, pravarde „Kelmas“ pranešus, Ežeriokšnių kaime po susišaudymo su stribais tėvas buvo nukautas, nuvežtas į miestelį prie stribynio Panemunyje ant grindinio ir išniekintas. Jį atpažino sesuo Bronislava. Vėliau visi išniekinti partizanai buvo užkasti už stribynio. 1989 m. atkasant jų palaikus atpažinome ir Antaną Bliaką, mat tarp žmogaus kaulų buvo rastas pistoleto dėklas, kurį jam buvo pasiuvusi giminaitė. Dėdės Alfonso Bliekos palaikai vėliau buvo surasti žuvimo vietoje, valsčiaus apylinkės teritorijoje. Tik Petro Bliekos palaikai iki šiol neatrasti. Tai tokia mano tėvo trumpa partizaninės kovos istorija. Pasėkmes vėliau teko patirti ir man – tapti tremtiniu.“

Šiurpi, bet drąsi, reikalinga ir prasminga auka Lietuvos laisvei. Visados lietuviai stiprybės sėmėsi iš savo senolių: tarpukario metų kovotojai, partizanai – iš 1918-ųjų savanorių, o 1990 m. Lietuvos Sąjūdis – iš tarpukario partizanų. Taip perduodama drąsa ir ryžtas, ir Laisvės siekimas kartos iš kartą.

Gintautas Tamulaitis
Karių veteranų asociacijos narys

Sparnai virš Atlanto: S. Dariaus ir S. Girėno 80-osios skrydžio metinės

Neretai kuklindamiesi prisistatome: esame maža šalis, kurioje nėra milijonų nėra. Iš kur tasai dirbtinis kuklumas, kai esame tokie turtingi? Turtingi pačia svarbiausia tautos vertybe – narsiais didžiaviriais? Vieni iš tokių, kieno vardus žino vos pradėjęs save pasaulyje suvokti žmogutis, – Steponas Darius ir Stasys Girėnas – lietuviai, Atlanto nugalėtojai, įrodę, kad tarp Europos ir Amerikos yra dar vienas, greitesnis, susisiektas, atvėręs kelius oro paštui, įvykdę vieną iš tiksliausių skrydžių aviacijos istorijoje. Skridę itin prastomis oro sąlygomis, atsisakę radijo ryšio, nes „taupė“ kilogramus (lėktuvą pakelti nuo žemės, pasak ekspertų, itin sudėtingas momentas; sunkiai pakrauta „Lituanica“ atsiplėšė nuo žemės tik pačiame pakilimo tako gale) ir 40 valandų kelią per Atlantą skynėsi „aklai“. Ar tokį skrydį gali įsivaizduoti šiandienos žmogus, navigacine sistema besinaudojantis net savo mieste: be autopiloto, be parašiutų... Nepaisant to, vyrai skrido tiksliau negu kitų tautų lakūnai, aprūpinti visomis moderniausiomis navigacijos priemonėmis, ir jų skridimo (6411 km) be nusileidimo rezultatas to meto pasaulyje paskelbtas antru, pagal navigacijos tikslumą – vienu iš tiksliausių aviacijos istorijoje. Beje, rizikingasis lietuvių skrydis vyko ne savo gebėjimus, galimybes bei techniką išbandyti, o turint tikslą, vienas iš kurių – pagarsinti Tėvynę.

Atlikę didžiulį parengiamąjį darbą Steponas Darius (Jucevičius-Darašius) ir Stasys Girėnas metai iki skrydžio, 1932 m. liepos 11 d., Amerikos lietuvių laikraščiuose pranešė: „Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drąsesnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnams prisidėti prie bendrojo darbo – tirti dar mažai žinomas žiemų Atlantiko vandenyno oro sroves. (...)“ Lėktuvui nusipirkti paaukoję visas santaupas, lakūnai kreipėsi į tautiečius prašydami pagalbos garsinant tautos vardą. „Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės tą pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu sustiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! (...) LITUANIKOS pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klastingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei!“ Šis tautinius jausmus užkabinantis atsišaukimas – lakūnų testamentas, nepaisant to, kad tuo metu Ameriką gniaužė didžioji ekonominė krizė, išjudino lietuvių bendruomenę, nors toli gražu ne visi aukojusieji tikėjo sėkme.

Autorės nuotr.

Fotografuota Aviacijos muziejuje

Kaip pastebi istorikas Ernestas Lukoševičius, „geriausiai to meto atmosferą atspindi 25 dolerių auką skrydžiui skyręs vienas Brooklyn (NY) lietuvis: „Aš žinau, kad jūs Atlanto nenugalėsite. Pakilkite iš New Yorko, nuskriskite, kur miesto kaminų nematyti, išpilkite benzina ir grįžkite namo – aš ir mano draugai būsime patenkinti.“

1933-ųjų liepos 15-ąją, praėjus 8 val. 48 minutėms nuo išskridimo iš Niujorko, „Lituanica“ virš Niufaundlando salos išmetė raštelį: „Lėktuvas skrenda sėkmingai, o jo pilotai jaučiasi gerai.“ Tai buvo paskutinė lakūnų informacija. Iki Kauno aerodromo likus vos trims valandoms ir apie 650 km, „Lituanic“os“ motoras nutilo. Nepaisant tragiško finalo, lakūnų išsikeltas tikslas buvo pasiektas. Visas pasaulis sužinojo apie narsius, talentingus lietuvius, tapusius tautos patriotizmo simboliu, kurio nesumenkino vėliau, juoduoju pokario periodu, dėtos pastangos.

Paskelbti tautos didvyriais, po mirties apdovanoti vienu aukščiausiu apdovanojimu – V laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu, Šaulių žvaigždės ir skautų svastikos ženklais – S. Darius ir S. Girėnas iki šiandien turi gerokai daugiau – kelių kartų lietuvių, ir ne vien tik jų, pagarbą.

Galime, turime, privalome didžiuotis savo tautiečiais, garsinusiiais Lietuvą kilniais darbais. Ir įsiminti, kad niekad nebuvome ir nesame maži.

Lolita Sipavičienė

Internetinė diskusija „Kai tėvynei tarsiu atia“

Internetinę diskusiją pradėjome paprastu ir net banaliu klausimu: „Kas Jūsų giminaičius ar jus pačius privertė išvykti iš Lietuvos?“ Socialinio tinklo paskyra netruko prisipildyti lankytojų mintimis...

Internautas Tomas Bikelis pirmas į tai atsakė tokiu pat paprastu klausimu: „Kas kas – galimybė užsidirbti žmonišką atlyginimą“ (čia ir toliau komentatorių kalba netaisyta, aut. past.). Ekonominis faktorius, be jokios abejonės, ir toliau „kabojo netoliese“ visos diskusijos metu. Nenuostabu – situacija Lietuvoje šiuo klausimu nėra pati geriausia.

Apie tai prabilo ir kauniškė šaulė Viktorija Jefremovaitė: „Teisingai, mano giminės irgi išvyko į užsieni, nes ten ypač geresnės galimybės užsidirbti pinigeliu, ir mane vasarai pasikviete pasidaruoti, užsidirbti. Dirbame Danijoje. Čia net žmonės kurie neturi darbo (vietiniam) užsiregistravusiems jų darbo biržoj moka valstybė i mėnesį po 10 000 kronų (1 krona 0,46 lt) ir dar komuna moka už komunalinius, jei neužtenka. Valstybė rūpinasi savo žmonėmis.“ Taigi nesinori nieko sakyti, tačiau gyvenimas mąstant apie pašalpas yra taip pat nemenkai paplitęs tarp naujųjų emigrantų.

Tiesą pasakius, lieka tik džiaugtis, kad Lietuva kol kas dėl savo ne visai geros ekonominės padėties atvykėliams iš „kažkur“ negali skirti didelių pašalpų. Praktika rodo, kad didelės pašalpos veltėdžiams yra geriausias masalas atvykti. Ir išvykstantys dėl kitose valstybėse mokamų pašalpų dydžio mūsų tautiečiai nėra jokia išimtis. Norvegija, Anglija šiuo aspektu yra geriausias pavyzdys.

Dovydas Nagaliauskas akcentavo galimybę „pamatyti kaip gyvena kiti, kokia kultūra, kokie papročiai“. Jaunesniųjų šaulių atžvilgiu tai tikrai itin vertinga patirtis, nes pasaulio pažinimas siekiant savo ir šalies gerovės yra bene esminis faktorius. Studentų mainų programos – puiki galimybė patirti „emigracijos skonį“ neemigruojant.

„Bet ar iš tiesų viskas apie pinigus?“ – klausiamo savęs ir kitų... Ar didelis pinigų kiekis ir daugiau daiktų atperka mažesnę jų kėkį su neprarastais draugais, sava aplinka, giminaičiais? Martynas Chmieliauskas tvirtai sako: „Taip

Autoriaus nuotr.

atperka, nereikia kiekvieną dieną gyventi baimėje ir nežinioje. Ir apskritai, gyminaičius galima aplankyti, draugų naujų susirasti, o aplinka sava yra ta, kurioje yra malonu gyventi... Tad spresti jums kas geriau.“

Mielas Martynai, kas geriau, mes tikrai nespręsimė, nes tai kiekvieno asmeninis reikalas. Lieka tik sutikti, kad stabilumas šiuo atveju yra esminis faktorius, kodėl lietuviai emigruoja iš gimtosios šalies. Stabilumas pačia plačiausia prasme yra kiekvieno žmogaus siekinys. Ypač atsakomybę už savo vaikus jaučiančio tėvo ar motinos. Keičiami įstatymai, švietimo, krašto apsaugos, medicinos nesibaigiančios „reformos“ yra viena iš didžiausių Lietuvos nelaimių, kuri neabejotinai didina emigraciją.

Internautas Petras Gervė pokalbį kreipia kita linkme: „Aplinkiniai šypsosi ir pasisveikina su visais:). Bandėt taip LT?“ Nepasiginčysi. Besišypsančių pas mus Lietuvoje mažoka, o ir tiesiog pozityviai nusiteikusių ne kažin kiek sutiksi. Kita vertus, tai kaip ir „uždaro rato“ sindromas: kaip gali šypsotis, kai atsikėlęs ryte nežinai, kiek ir kokių įstatymų rasi, kokią pensiją gausi, ar turėsi darbo ir šiaip kokia tavo ateitis.

Jau ne pirmus metus užsienyje duoną pelnantis Deividas Šulskus rašo: „Turiu ir giminaiciu ir pats is Lietuvos isvykes jau 12 metu. Kas priverte? Atlyginimas! Buvau saulys, garbes sargybos bury dirbau, turejau savo mazyte imonele, kuria mokesčiai pjove, o pinigeliu reikia – yra žmona, dukra. Mielai grizciau, bet pagalvoji: LT gerai, mieliau nei UK, bet Lietuvelj tikras pragaras, jei nori pradeti koki bizniuka ar panasiai. Taip kad mes visa seima liekamia UK.“

Ką gi, šauli Deividai, sėkmės tau Jungtinėje Karalystėje. Dirbk, augink vaikus ir nepamiršk Lietuvos. Tavo teiginys apie verslo pradžios sunkumus yra labiau nei teisingas. Mūsųose tai beprotiškai sunku, todėl neretas aktyvus lietuvis verslą plėtoja kitur.

Dar viena M. Chmieliausko prognozė taip pat realistiška: „Kol Lietuvoje gyvena lietuviai tol šią savoką reikia saugoti ir gerbti. Bet verta pasakyti, jog anksčiau ar vėliau, mūsų tauta taps tokia pati mišri emigrantų atžvilgiu kaip ir kitos.“ M. Jonaitis jam oponuoja: „Pirmiausia reikia išspręsti identiteto, emigracijos ir gimstamumo klausimus. Kai tai bus išspręsta tai ir nebus pavojaus dėl migrantų iš trečiųjų šalių. Kitu atveju tai neišvengiama.“ D. Šulskus pataria, kad „reikia sutvarkyti atlyginimus, parama gimdantiems moterims ir viskas atsistatytu i savo vietas.“

Taigi siūlymai paprasti: parama vaikų auginantioms šeimoms, kitaip tariant, reikia skirti didžiulį dėmesį gimstamumui skatinti. Tai būtų netiesioginė „kova su emigracija“.

Tačiau Aldas Eglynas pokalbį nukreipia kita linkme: „Deividai, iš pradžių reikia norėti dirbti ir nustoti gyventi iš valstybės kišenės. Tada ir atlyginimai susitvarkytų, ir paramos atsirastų. Taip pat laikas nustoti pirkti kurą, maistą, cigaretes iš kitų šalių (kontrabandą) ir nustoti kelti tom šalim ekonomikos lygį, o tuo pačiu mušti savąjį. Kaip nekils kuro kainos, kai 60% kuro pinigų eina į Rusijos biudžetą. Reikia iš pradžių pradėti mąstyti ir nustot plūsti ant

visų Kubilių, Butkevičių ir taip toliau.“

Matyt, esminis teiginys čia siejasi su solidarumu ir sąmoningumu. Piliečiai mano, kad juos „apvaginėja“ valstybė, o „valstybės žmonės“ mano, kad piliečiai apvaginėja valstybę, nes nesumoka visų mokesčių. Kur šito uždaro rato pradžia ir kaip jį sustabdyti – ilgos diskusijos verta tema. Bet tai, kad problema egzistuoja, manau, niekas nesiginčys.

M. Chmieliauskas iškelia ir švietimo problemas, susijusias su tam tikrais itin mūsų visuomenėje paplitusiais stereotipais: „Šiuo metu Lietuvoje yra virs 27000 laisvu darbo vietų, o atlyginimas nuo 1000 iki 2800, bet NE, juk lietuviui yra ne prestižas mokytis Profesinio rengimo mokykloje, gauti laivu taisytojo, statybininko ar kokio batsiuvio specialybę nors realiai gero batsiuvio ar laivu taisytojo atlyginimas (2000 lt), praktiskai nieko nenusileidžia IT specialisto atlyginimui.“

Ar tarp savo artimųjų pastebite šią problemą? Aukštasis išsilavinimas mūsųose iš tiesų yra sudievinas: tiek darbdavių, tiek darbuotojų supratimu, jei neturi „aukštojo“ – esi kažkoks keistas ir niekam tikęs. Tarkim, vokiečiai tokio požiūrio tikrai nesupranta. Svarbu mokėti ir norėti gerai atlikti savo darbą. Ir atlygis bus.

Galbūt dėl to M. Jonaitis dar kartą grįžta prie problemos esmės: „Problema yra mentalinė. Žmonės nesijaučia esantys valstybės, tautos dalimi ir dėl to kaltinčiau mūsų vadinamąjį elitą kuris yra apgailėtinas ir neatlieka savo misijos – konsoliduoti tautą. Žiniasklaida vien neigiamas naujienas rašo, tai psichologiškai gniuždo.“

Kaltinti „elitą“, o tiksliau, politikus, tapo itin madinga. Nors ir banaliai tai skamba, tačiau piliečiai nedaro nieko, kad tas vadinamasis elitas kistų. Teiginys: „Ką išsirinkote, tą ir turite“, taip pat nėra visiškai teisingas, nes labai dažnai (jei ne visada) rinkimų metu tenka rinktis tarp kvailio, vagies ir niekšelio. Arba politiko, kuris prieš kiekvienus rinkimus gieda apie tai, kad vėl ir vėl viską keis iš pagrindų. Institucinė atmintis, darbų kontrolė ir vertinimas bei paprasčiausias sveikas protas iš esmės galėtų pakeisti situaciją, bet... yra kaip yra. Tai itin plati dirva reikštis šauliškumui.

Diskusijos pabaigoje jos dalyviai pridėjo bent kelias nuorodas į straipsnius, kuriuose rašoma apie mūsų šalyje veikiančius Rusijos šnipus. Savaimė suprantama, galima su tuo sutikti, tačiau, mielieji šauliai, ar jums neatrodo, kad tikrieji valstybės šeiminkai yra piliečiai, o ne šnipai?

Tai, kad visokių valstybių agentai vykdo savo veiklą savo valstybių naudai, nėra jokia paslaptis ir būtų keista, jei to nebūtų. Rusija nori brangiai parduoti savo dujas, dar kažkam rūpi sudaryti pelningą verslo sandorį, o kiti tiesiog perša savo ideologiją. Ir kas?

Ogi nieko. Tai tik dar kartą įrodo, kad buvimas šauliu reikalauja tam tikro supratimo, jog esi savo valstybės pilietis ir esi nusprendęs gyventi va čia, šitoje vietoje, ir tau labai nepatinka, kai čia tvarkosi kiti neišmanėliai ar gudrūs savimylės.

Valdas Kilpys

P. S. Dėkojame diskusijos dalyviams už pareikštas mintis.

Sankirtos: požiūris į emigrantus

Tyrimas ir rezultatai

Prieš kelerius metus Tautinių mažumų ir išeivijos departamento užsakymu „Vilmorus“ atliko sociologinį tyrimą, kuris atskleidė, kad dauguma Lietuvos gyventojų emigraciją vertina neigiamai. Net 58 nuošimčiai apklaustųjų teigia, kad tai negatyvus reiškinys. Ypač neigiamai jos atžvilgiu nusiteikę turintieji aukštąjį išsilavinimą, didesnes pajamas didmiesčių gyventojai.

Gyvenantys užsienyje emigraciją vertina geriau, tačiau vis tiek požiūris yra neigiamas. Tai skamba keistai (juk vertina tie, kurie patys yra išvykę), tačiau iš rezultatų galima padaryti dar vieną išvadą: tie, kurie Lietuvon grįžta dažniau, emigraciją vertina labiau neigiamai nei tie, kurių sąsajos su Lietuva beveik nutrūkusios.

Ir dar viena tendencija – labiau neigiamai emigraciją vertina toliau (už ES ribų) esantys emigrantai ir tie, kurie patys yra nusprendę anksčiau ar vėliau grįžti Lietuvon. Tiems, kurie apsisprendė nugyventi gyvenimą užsieniuose, emigracija neatrodo smerktinas dalykas.

Kas ir kur išvyksta – taip ir vertiname

Iš tyrimo rezultatų ryškėja dar kelios tendencijos, kurias bandysime struktūruoti:

- ◆ Pozityviau vertinamas išvykimas į ES šalis (Jungtinę Karalystę, JAV, Vokietiją, Airiją ir t. t.).
- ◆ Negatyviai traktuojamas išvykimas Rytų kryptimi (buvusios SSRS valstybės, Turkija, Arabų Emyratai ir t. t.).
- ◆ Labiau palaikomi tie, kurie išvyksta su vaikais, o ne numeta jų giminaičiams; teigiamiau vertinami bedarbiai nei tie, kurie išvyko turėdami darbą, nes norėjo padidinti uždirbamų pinigų kiekį.
- ◆ Itin džiaugiamasi nusikaltėlių išvykimu.

Taigi šitos tendencijos, ko gero, Jūsų nenustebino. Natūralu smerkti paliekančiuosius savo vaikus (atsikalbėjimais „užsidirbsiu ir grįšiu“ šiuo atveju negalioja, nes vaikas, augdamas neturtingai, bet su tėvais, užaugs sveikesnis, nei tas, kuris augs aprūpintas materialiai, bet su seneliais ar tetomis). Panašiai ir su nusikaltėliais: neįmanoma nesidžiaugti sumažėjusiu „budulių“ kiekiu. Tai ypač regima vasaros metu, kai vienas kitas bahūras grįžta pailsėti į Lietuvą ir iš karto tampa lengvai identifikuojamas kaip „kitoks“, iškrentantis iš konteksto, dėl vis dar propaguojamų bahūriškų elgesio manierų ir rengimosi stiliaus.

*Užsidirbti nėra
blogai, bet tėvynę iš-
duoti – jau kas kita*

Nereikia būti itin įžvalgiu, kad suvoktum aiškią tendenciją: ekonominė emigracija (dėl didesnio užmokesčio arba geresnio darbo) yra vertinama teigiamiau nei „dvasinės“ arba „meilės“ priežastys. Tarkime, argumentas „manęs čia negerbia“ arba „išvykau, nes jaučiausi nelaisvas“ vargiai ar bus pateisinamas. Tuo tarpu „išvykau, nes turiu porą vaikų ir man juos reikia išmaitinti“ skamba visai įtikinamai. Normalus žmogus, kai reikia rinktis tarp tėvynės ir savo vaikų, visada pasirinks vaikus.

Panašiai nutinka ir su „meilės emigrantėmis“ (sutikite, moterys „dėl meilės“ išvyksta dažniau nei vyrai). Ištekėjusios už nekrikščioniškos kultūros vyro moterys yra vertinamos itin neigiamai, ir tai, matyt, visai suprantama. Ypač po visokiausių spaudoje aprašytų peripetijų su vaikų dalybomis ir kitais sunkiais su žmogiškumu suderinamais dalykais.

Dar neigiamiau vertinamos tos lietuvaitės, kurios išteka už skirtingos rasės vyrų. Nežinia ar tai dėl susiformavusių stereotipų, ar tiesiog dėl žmogiško pavydo (ar mes lietuviai jai per prasti?), tačiau ši tendencija nė kiek nestebina. Būtų gerokai keisčiau, jei būtų kitaip.

Dar vienas „tėvynės išdavystės“ aspektas sietinas su emigrantų noru pasinaudoti Lietuvos socialine ar medicinos apsaugos sistema. Mokėdami mokesčius kitai valstybei kai kurie emigrantai turi pakankamai akiplėšiškumo reikalauti nemokamo gydymo ar pašalpų čia Lietuvoje (čia nekalbame apie tuos atvejus, kai išvykę kitur žmonės grįžę gydosi dantis komercinėmis kainomis ar kitaip sveikatinasi už tai mokėdami vietos įkainius, kurie neretai yra mažesni nei užsienyje).

Lietuvybės tvirtinimo programa?

Pradėsiu nuo to, kuo baigiau aname „Trimito“ straipsnyje: didžioji problema kyla iš to, kad Lietuvoje iki šiol nėra atskirtos, ir kiekviename žingsnyje painiojamos tautiškumo ir pilietiškumo sąvokos. Nei viena, nei kita nėra svarbesnė, tačiau reikalingas aiškus atskyrimas (ir žmonių galvose, ir žiniasklaidoje). Daugelis sulaužytų iečių vis dar būtų sveikos, jei oponentai suvoktų,

kad pilietiškai tautiškas (arba tautiškai pilietišką) jovalas niekam nieko gero neduos. Geras pilietis netapatus lietuviui, ir geras lietuvis dar nereiškia, kad yra Lietuvos pilietis.

Atsikračius sentimentalų svaigulio apie tai, kad „prie Smetonos buvo geriau“, vis gi dera pastebėti, kad anuomet lietuviybės tvirtinimo programa buvo vykdoma gana efektyviai (kunigaikščio Vytauto išgarsinimas švenčiant jo jubiliejus, tautinės mokyklos, šeimos, visuomeninių organizacijų sklaida ir kt.). Šito dabar labai trūksta. Tiksliau trūksta „šito“ ne turinio, bet veiksmo prasme. Turinys turi būti pakeistas, pritaikytas dabarčiai, tačiau strateginis veikimas, programos sudarymas yra neatidėliotinas Lietuvos politinio elito (jei toks egzistuoja) uždavinys. Ir Lietuvos šaulių sąjunga šioje srityje galėtų nuveikti itin daug.

Tėvynė? Šalis? Valstybė? O gal tiesiog Gimtinė?

Ar pastebėjote, kad viešojoje erdvėje visi išvardyti žodžiai plačiai vartojami ir reiškia maždaug tą patį? Nebent „gimtinė“ kiek rečiau pasitaikantis žodis, kurį reikėtų visai propaguoti. Nes būtent jis itin paveikus emigravusiems iš Lietuvos žmonėms.

Gimtinė – tai vieta, kur tu atėjai į pasaulį, kur susiformavai, kur gimė tavo tapatybė. Tai vieta, kuri nepriklauso nei tautiškumo, nei pilietiškumo uzurpuotoms teritorijoms. Tai toks savotiškas „trečiasis kelias“, kuris prasideda Lietuvoje ir eina podraug su tavimi visą gyvenimą. Tai ženklas, stigma, kurio neatsikratysi kad ir kur būtum.

Gal teiginys kiek per drąsus, tačiau būtent „gimtinės“ sąvoka galėtų tapti lietuviybės tvirtinimo globaliame pasaulyje programos viena iš ašių. Tada keistųsi ir mūsų aptartas požiūris į emigrantus.

Valdas Kilpys

Autoriaus nuotrauka

Mano vaikystės karas: prisiminimai apie rusų dailininkus vokiečių nelaisvėje

Karo metais mūsų šeima gyveno Šančiuose, Juozapavičiaus prospekte, viename iš toliau nuo gatvės stovinčių raudonų plytų namų, statytų turbūt dar 19-ojo šimtmečio pabaigoje carinės armijos karininkams. Kitoje gatvės pusėje stovėjo kareivinės, kuriose kažkada buvo įsikūrę caro armijos, vėliau, I pasaulinio karo metu, – kaizerinės Vokietijos, po to – Lietuvos kariuomenės, o po 1940 metų Lietuvos okupacijos – Raudonosios armijos kariai.

Pastarųjų beveik nepamenu, gal labiau įsiminiau jų dainų melodijas. Karo metais geriau įsiminiau vokiečių karius su lūpinėmis armonikėlėmis, aviacijos antskrydžius, bombardavimus ir griuvėsius kitoje gatvės pusėje, prie kurių darbavosi raudonarmiečiai – vokiečių belaisviai. Nors mes, vaikai, dar nemokėjom rusų kalbos, bet kažkaip supratom, kad šie žmonės labai alkani, tad atnešę ko nors valgomo gaudavom mainais kokį nors žaislą. Griuvėsiuose belaisviai, matyt, rasdavo ne tik medienos, bet ir visokių daiktų, kuriuos galėdavo išsikeisti į maistą ar cigaretes. Iš medienos vyrai gamindavo gražiai nuspalvintus žaislus. Dažų turbūt parūpindavo belaisviai dailininkai, kurie piešė vokiečių kariškių portretus ir tapė dekoracijas Kauno operos teatrui. Jame karo metais būdavo statomi spektakliai ir visuomenei, ir vien tik vokiečiams kariams („Nur fuer deutsche“). Matyt, norėdama pagreitinti dekoracijų gamybą, vokiečių vadovybė, išsiaiškinusi, kad tarp belaisvių yra profesionalių dailininkų, atskyrė juos nuo kitų. Netgi leido laisvai vaikščioti: ne vien tik į teatrą bet ir po miestą. Neįtikėtinas dalykas!

Mūsų gatvės pusėje stovėjo kariška valgykla ar maisto sandėlis. Tiksliai nepamenu, iš kur mes, vaikai, kartais nugriebdavom belaisviams kokį duonos kepalą, dar ką nors valgomo iš namų atsinešdavom. Palaukę, kol ten dirbantis stambaus sudėjimo vyras su didele balta kepure nusišuks ir nueis toliau, kur mūsų tariamai nematys, vienas iš vaikų griebdavo duonos kepalą ir visi bėgdavom prie gatvės. Ten truputį palaukdavom, kol kitoje pusėje belaisvius saugantis sargybinis nueis toliau. Kol „fricas“ nematė (ar tikrai?), reikėjo perbėgti per gatvę ir skubiai viską, ką turėdavom atsinešę, atiduoti belaisviams. Už tai gavę žaislą patenkinčiau grįždavom į savo kiemą. Ir taip kaskart, kai tik pamatydavom, kad belaisviai mums iš tolo rodo kokį nors naują žaislą, vėl eidavom į „žygį“, nebijodami nei vyro su balta kepure pagrūmojimų, nei sargybinių „fricų“.

Šiuos „mainus“ vėliau su šypsena prisimindavo mano mama. Apie tai ji kalbėjosi su mus lankiusiais belaisviais dailininkais. O supažindino su dailininkais Kauno operos teatre dainavęs mano mamos jaunystės draugas Sergejus Kornilovas. Kartą paskambinęs telefonu jis paklausė, ar mama nenorėtų susipažinti su labai maloniais ir inteligentiškais žmonėmis. Mama, aišku, susidomėjo ir paruošusi nedideles vaišes pakvietė. Serioza (taip ji visi visuomet vadino) atsivedė svečius. Tai buvo Serafimas Slobodskojus, Andrejus Rostovcevas, Nikolajus Popkovas, Borisas Polotarius ir Semionas Podorožnas. Mano mama buvo jauna, daili moteris, labai komunikabili, mėgstanti muziką ir me-

Anuomet Šančiuose su tėveliu, aukle ir kiemo „komanda“

Autoriaus archyvo nuotraukos

na, turėjusi humoro jausmą, laisvai kalbėjusi rusiškai, nes buvo gimusi Petrograde caro gvardijos karininko šeimoje, taigi bendravimui su svečiais jokių kliūčių nebuvo. Vyrų gražiai prisistatė ir, nutylėję nemaloniausius gyvenimo momentus, papasakojo apie save, apie tai, kaip atsidūrė Kaune, kaip pradėjo piešti vokiečių eilinių sargybinių ir karininkų portretus. Jiems pasisekė, kad belaisvių lagerio viršininkas buvo išsilavinęs žmogus, meno mėgėjas. Tai jis, sužinojęs, kad tarp belaisvių yra dailininkų, juos apgyvendino atskirai, už lagerio teritorijos, leido organizuoti „Meno Akademiją“.

Dailininkams buvo leista lankytis mieste: iš pradžių lydint sargybiniui, o vėliau – ir be jo, ir įsigyti reikiamų tapybai medžiagų. Vėliau jie buvo nukreipti ir į operos teatrą tapyti dekoracijų. Sekmadieniais net buvo leista lankytis cerkvėje. Taip dailininkai susipažino su įvairiais žmonėmis, kurie juos visapusiškai rėmė.

Po pirmojo vizito dailininkai pas mus apsilankydavo įvairiomis progomis. Mama visada su malonumu juos prisimindavo.

Pas mus salone stovėjo pianinas, tad Andrėjus Rostovcevas, kuris buvo ne tik geras dailininkas, bet ir puikus pianistas, atėjęs į svečius visad prie jo prisėsdavo. O Serafimas Slobodskojus labai mėgo poeziją. Visi jie buvo talentingi vyrai... Tačiau kartą vienas iš jų mamą perspėjo, kad Semiono Podorožno daugiau į svečius nebekviestų, nes jo dėka gali turėti daug nemalonumų. Pasirodo, Podorožnas, būdamas prosovietinių pažiūrų, savaip pasinaudojo galimybe laisvai judėti po miestą. Artėjant Rytų fronto linijai prie Lietuvos, jis užmezgė ryšius su komunistiniu pagrindu, kurio nariai vykdavo teroristines akcijas, vakarais plėšikaudavo. Kartą ir mano mama, būdama svečiuose, pakliuvo į tokį incidentą: įsiveržę ginkluoti vyrai rusų kalba griežtai pareikalavo be triukšmo sudėti ant stalo pinigus, laikrodžius, žiedus, auskarus. Visą susikrovę greitai dingo. Teroristų planuota netgi įsibrauti į Operos teatrą ir spektaklio vokiečių kariams metu nuo balkonų apmėtyti juos granatomis. Kokios būtų tokio išpuolio pasekmės teatro darbuotojams, dailininkams ir pačiam miestui, teroristams nerūpėjo. Jiems nerūpėjo, kad už vieną užmuštą vokiečių galėjo būti sušaudyta 100 įkaitų! Prisiminkime Pirciupio tragediją... Visa laimė, kad sumanymo įvykdyti nepavyko, nes organizatoriai, kartu su jais ir Semionas Podorožnas, buvo suimti. Įdomus dalykas: kadangi jį kažkas užtarė, ir pats neprisipažino, kad turi bendro su teroristais, vokiečiai jį patikėjo ir nesusaudė, tik uždarė į koncentracijos stovyklą. Apie tolesnį Podorožno likimą girdėjau tik tiek, kad jis liko gyvas ir po karo gyveno Leningrade. Su kitais dailininkais ta maloni pažintis tęsėsi iki 1944 metų vasaros vidurio, kuomet, jau aidint artilerijos kanonadai, nuo sovietų valdžios mums teko bėgti į Vakarų.

Dailininkai, lankydami pas mus, nutapė mamos bei tėčio portretus. Turėdami poetinių sugebėjimų bei gražaus humoro jausmą, paliko mamai bloknotėlį su paveikslėliais ir eilėmis. Gerai, kad per visas karo ir pokario negandas mamai kai ką pavyko išsaugoti. O patys dailininkai, kad vėl

nepakliūtų bolševikams į nagus, taip pat nutarė trauktis į Vakarų. Kaip juokaudami sakydavo, jie tikrą laisvės skonį pajuto tik būdami vokiečių, amžinų rusų priešų, nelaisvėje, o gyvenimą Stalino valdomoje Rusijoje prisimindavo kaip košmarą. Kartu su besitraukiančia vokiečių kariuomene, patyrę įvairiausių nuotykių bei vargų, dailininkai atsidūrė Vokietijoje, o vėliau – Amerikoje. Tačiau apie tai mes nieko nežinojome. Mama manė, kad jie per karo baisybes bus žuvę.

O mudviem su mama pakliūti į Vakarų nepavyko. Apie tai, ką teko išgyventi, kokias skriaudas patirti, jau būtų atskira kalba. Tik noriu pasakyti, kad Vokietijos pasienyje mus su kitais kartu važiuvusiais žmonėmis pasivijo raudonarmiečių dalinys. Laimei, nepakliuvom į SMERŠ-o, galvažudžių naga, kurie tikrai nebūtų pasigailėję. Mus išgelbėjo ir globojo doras rusų karininkas, kapitonas Aleksandras Krasilnikovas, kuris vėliau, labai gaila, žuvo Berlyno šturmo metu.

Apie pažintį su dailininkais mamai buvo priminta mums būnant Sibire, Krasnojarsko krašte. Matyt, dailininkai, jau būdami Amerikoje, kažkur viešai prasitarė apie mus ir to užteko, kad rajono, į kurį buvome ištremti, kagėbistai mamą išvežtų tardyti, kokie ryšiai mus sieja su „tarybinės tėvynės išdavikais“ (išdavikai, nes gyvi vokiečiams pasidavė – tokia buvo draugo Stalino nuostata). Nelengva buvo kagėbistams aiškinti apie žmoniškumą, apie norą padėti žmonėms, pakliuvusiems į nelaisvę... Visa tai užrašiau remdamasis mamos ir Sergiejaus Kornilovo prisiminimais, kuomet grįžome iš Sibiro.

Neprisimenu, ar karo metu man teko būti Kauno operos teatre, tačiau po karo, iki 1948 metų, kartais nueidavau. Tuo metu mudu su mama gyvenome Kauno senamiestyje, Palangos gatvėje, viename bute su muzikanto Karolio Rulerio, grojusio teatro orkestre pirmuoju smuiku, šeima. Tai jis, eidamas į teatrą, retkarčiais mane pasiimdavo. Matydavau, kaip ruošiamasi spektakliui, o prieš prasidedant jam paprastai stovėdavau prie orkestro duobės ir laukdavau, kol prie dirigento pulsto stas Mykolas Bukša, pakils scenoje užuolaida ir pasirodys gražios, spalvingos dekoracijos. Manau, kad kai kurios iš jų buvo karo metu belaisvių dailininkų tapytos. Įdomu būtų žinoti, koks jų likimas? Nejaugi visos sunaikintos? Teko girdėti, kad užsienyje teatrai dekoracijas saugo daugelį metų, netgi kartais nuomoja kitiems teatrams. Kaip gaila, kad dabar spektakliai statomi praktiškai be dekoracijų. Ateini į teatrą tikėdamasis tikro spektaklio su dekoracijomis, o gauni tik koncertą....

O Vokietijoje, manau, atsirastų ne viena šeima, kuri išsaugojo savo senelių atminimą – vokiečių karių portretus, – kuriuos karo metais nutapė nelaisvėje Kaune buvę dailininkai.

Šiomet liepą mane aplankė iš Amerikos atvykę šviesios atminties dailininko Serafimo Slobodskojaus sūnus Aleksiejus su žmona Marija ir padovanojo prisiminimų apie tėvą knygą bei gražiai apiformintą jo darbų reprodukcijų albumą.

Esame gyvi, kol prisimename...

Alvydas Semaška

*Kauno apskr. Vytauto Didžiojo
šaulių 2-osios rinktinės Vėliavos būrio šaulys*

LŠS CV NUTARIMAI, VADO ĮSAKYMAI, APDOVANOJIMAI

2013 m. birželio 27 d. – rugsėjo 3 d.

LŠS vado įsakymais III laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ apdovanoti: už didelį asmeninį indėlį, organizacinius sugebėjimus, iniciatyvumą ir pasiaukojimą organizuojant Kauno rinktinės sporto renginius Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės „Tvirtovės“ 3-iosios kuopos 2-ojo būrio 2-ojo skyriaus vadas Vytautas Antanas Radžius, už aktyvų, puikų ir ilgametį bendradarbiavimą, pagalbą pravedant jaunųjų šaulių stovyklą, už asmeninį indėlį dirbant su jaunaisiais šauliais, iniciatyvumą Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Oro gynybos bataliono ginkluotės specialistas vyr. srž. Romas Cernikovas, už asmeninį indėlį, iniciatyvumą, pasiaukojimą propaguojant šaulišką veiklą, ilgametę ir nepriekaištingą šaulišką tarnybą Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės būrio vado pavaduotoja Apolonija Bimbrienė, už ilgametę nepriekaištingą šaulišką tarnybą, iniciatyvą ir asmeninį indėlį organizuojant jaunųjų šaulių vasaros stovyklą Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės 3-iosios kuopos šaulys Antanas Bikinas, Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės 3-iosios kuopos šaulys Algimantas Jurėnas, Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės 3-iosios kuopos šaulys Alanas Hausmanas, Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės 3-iosios kuopos šaulė Valerija Stundžienė, Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės Rokiškio 12-osios kuopos vado pavaduotojas Stasys Juodka, už ilgametę nepriekaištingą šaulišką tarnybą, kruopštų ir atsakingą pareigų vykdymą, iniciatyvą ir asmeninį indėlį organizuojant jaunųjų šaulių vasaros stovyklą Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės vado pavaduotoja Audronė Vaitkevičienė, už šauliškų tradicijų puoselėjimą, sąžiningumą, uolumą ir aktyvų dalyvavimą jaunųjų šaulių vasaros stovyklose Marijampolės apskrities šaulių 4-osios rinktinės 3-iosios kuopos būrio vadas Egidijus Varnagiris, už ilgametę nepriekaištingą šaulišką tarnybą, šauliškų tradicijų puoselėjimą Panevė-

žio apskrities šaulių 5-osios rinktinės šaulys Julius Šulčius, Panevėžio apskrities šaulių 5-osios rinktinės šaulys Jurgis Urniežius, už nuoseklia, pasiaukojančią ir ilgametę tarnybą Lietuvos šaulių sąjungoje Utenos apskrities šaulių 9-osios rinktinės šaulys Vytautas Petronis.

LŠS vado įsakymais Lietuvos šaulių sąjungos vado padėkos įteiktos: už aktyvią veiklą, gerą jauniosios kartos auklėjimą, už pagalbą pravedant jaunųjų šaulių kursus Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Oro gynybos bataliono instruktoriams vrš. Ernestui Mateliūnui, srž. Vitalijui Kožiteviui, vyr. srž. Egidijui Damuliui, srž. Tadui Šidlauskui, už sąžiningą, profesionalų pareigų vykdymą tarptautinėse jaunųjų šaulių pratybose „Žalgiris – 2013“ Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šaulei Viktorijai Jankauskaitei, tarptautinių jaunųjų šaulių „Žalgiris – 2013“ pratybų vadovo pavaduotojui vyr. lt. Alminui Sinevičiui, tarptautinių jaunųjų šaulių „Žalgiris – 2013“ pratybų kultūrinės dalies vadovui Mindaugui Nefui, tarptautinių jaunųjų šaulių „Žalgiris – 2013“ pratybų intendantui srž. Donatui Vasiliauskui, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnams Vaidui Jakimavičiui, Robertui Stankui, Ovidijui Kuzminui, Jonui Bartlingui, Tadui Jurkštui, Aivarui Bunokui, Tomui Skerstonui, Gvidui Griniui, Karoliui Pūriui, Akvilei Ubeikaitei, už asmeninį indėlį, organizacinius sugebėjimus, iniciatyvumą, pagalbą vasaros stovyklų metu Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliui Ernestui Burčiui, Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliui Zigmui Dangelui, Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliui Ričardui Dapkui, Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliui Vidui Stašaičiui, Tauragės apskrities LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliui Gediminui Trilikauskui.

Apie mus rašo

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento tinklalapyje (<http://www.vpgt.lt>) rašoma, kad birželio pabaigoje Panevėžio apskrities šaulių rinktinės surengtoje jaunųjų šaulių stovykloje Priešgaisrinės gelbėjimo valdybos pareigūnai surengė Gaisrinės saugos dieną: priminė pagrindinius evakuacijos reikalavimus, aiškino, kaip reikia saugiai elgtis vandenyje bei prie vandens telkinių, ką daryti pradėjus skęsti ar pamačius skęstantį žmogų. Renginį vainikavo ugniagesių technikos ir įrangos bei komandinio darbo demonstravimas karpant lengvąjį automobilį.

Portalo **www.manodruskininkai.lt** straipsnyje „Jaunųjų šaulių veikla ugdo pilietišką jaunimą“ rašoma apie Alytaus apskrities šaulių rinktinės Druskininkų kuopos vadą: jauną, aktyvų, šešiasdešimčiai jaunųjų šaulių vadovaujantį Ramūną Šerpatauską bei šaulišką veiklą.

www.delfi.lt straipsnyje „Mišką sodinančiam pensininkui iš Panevėžio elektra – per brangi“ rašoma apie šaulį Petrą Šarūną Gasiūną, per 23 nepriklausomos Lietuvos metus pasodinęs 23 hektarus miško. „Manau, dabar Lietuvoje didžiausia problema yra tinginystė ir sveiko patriotizmo stoka. Mes Lietuvą sapnavome, taip norėjome grįžti, o dabar daug kas Lietuvą nevertina, mane tai stebina. Galbūt daugiausiai bėdų kyla dėl to, kad žmonės viskuo pertekę, o mes svajodavome, kaip duonos pavalgyti. O gal žmonės pritingę ir dėl to, kad įpratę sovietmečiu gauti atlyginimą, kurio neuždirbdavo“, – teigia šaulys.

„**Būdas žemaičių**“ straipsnyje „Pavirvytės dvare – Lietuvos šaulių sąjungos sąskrydis“ išsamiai pasakoja apie Žemaitijoje įvykusį šaulių sąskrydį.

„**Kalvotoji Žemaitija**“ straipsnyje „Laisvės dienos 20-mečio paminėjimu prasidėjo Lietuvos šaulių sąskrydis“ taip pat rašo apie šaulių suėjimą žemaičių krašte.

SVEIKINAME

Šaulius **ANTANĄ SLANČIAUSKĄ** 90-mečio, **VYTAUTĄ RAGAUSKĄ** ir **JUOŽĄ MORKELIŪNĄ** 80-mečio bei **VYTAUTĄ JANČIUKĄ** 70-ies metų jubiliejaus proga.

Linkime sveikatos, stiprybės ir nenuilstamos energijos šauliškoje veikloje.

LŠS vadovybė, Alytaus apskr. karininko A. Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės Lazdijų A. Ramanausko-Vanago šaulių 4-osios kuopos vadas ir šauliai

●
Šauli, visuomenininką **VYTAUTĄ PETRONĮ** garbingo 90-mečio proga.

Mielas Vytautai,

metai mus išmoko daugelio dalykų, apie kuriuos dienos ne nežino. Laikas neberia tuščiai dienų, jis jas išstobulina, išgrynina. Ir atmintyje išlieka tik pačios vertingiausios, pačios tikriausios.

Ir su žmonėmis laikas elgiasi taip pat: ilgiausiai jis gludina pačius stipriausius. Tol, kol Žmogus tampa švyturiu kitiems. Sveikiname Jus su gražiausiu Jubiliejumi! Linkime stipriausios sveikatos, geros nuotaikos ir dar ilgų gyvenimo metų! Iš visos širdies dėkojame Jums už tą šviesą, kurią turite savyje.

LŠS vadovybė ir Utenos apskrities šaulių 9-osios rinktinės šauliai

●
Šaulius **PETRĄ AMBRAZEVIČIŲ** 85 metų ir **VYTAUTĄ SKRINSKĄ** 80-ojo jubiliejaus proga. Linkime daug

sveikatos, ištvermės ir ryžto šauliško ir asmeninio gyvenimo kelyje.

LŠS vadovybė, Marijampolės apskr. šaulių 4-osios rinktinės 3-iosios kuopos šauliai

●
Šaulius **JANINĄ ANDRIUŠIENĘ** 70-ojo, **JUOŽĄ PETRIKĄ** ir **ZENONĄ RAKAUSKAS** 80-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų gyvenimo metų, noro veikti bei džiaugtis pasiektais rezultatais.

LŠS vadovybė, Kauno apskr. Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 2-osios kuopos šauliai

●
Šaulius **JUOŽĄ GRYBAUSKĄ** 55-ojo, **ROMĄ EIDUKEVIČIŪTĘ** 20-ojo jubiliejų proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų bei prasmingų gyvenimo metų, neišsenkamos energijos pasirinktame šauliškame kelyje, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

LŠS vadovybė, Marijampolės apskr. šaulių 4-osios rinktinės Vilkaviškio P. Karužos šaulių 6-osios kuopos vadas ir šauliai

UŽJAUČIAME

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius, mirus aktyviam Plungės būrio šauliui Zigmui Ramanauskui.

LŠS vadovybė ir Telšių apskr. Žemaitijos
8-osios rinktinės Plungės kuopos šauliai

Nebeišgirsit jau daugiau tėvelio balso,
Bet jo ištarti žodžiai liks atmintyje.
Užgeso mielos akys, nusviro darbščios rankos
ir liko vien tik sielvartas širdy.

Dėl tėvelio mirties Alytaus šaulių 1-osios kuopos
vadui Kęstučiui Leonavičiui ir jo artimiesiems reiškia-
me nuoširdžią užuojautą.

LŠS vadovybė ir Alytaus apskr. karininko
A. Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės vadas ir šauliai

Mirus mylimai Mamai, nuoširdžią užuojautą reiškiamo
šauliui Algimantui Vengraičiui.

LŠS vadovybė, Kauno apskr. Vytauto Didžiojo šaulių
2-osios rinktinės Zapyškio kuopos vadas ir šauliai